БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 297 (18.175). ● 27 декабрь 1981 йил, якшанба ● Баҳоси 2 тийин.

СССРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА—60 ЗАРБДОР ҲАФТАЛИК

БЕШ ЙИЛЛИК МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Мусобақадош областлар йўқламаси:

ТОШКЕНТ—ЖИЗЗАХ

ДОЛЗАРБ КУНЛАР

1981 ЙИЛ ПЛАНИ ВА ТОПШИРИҚЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

Шу кунларда барча совет кишиларининг, жумладан, мусобақадош Тошкент ва Жиззах областлари меҳнаткашларининг бутун фикри-зикри, диққат-эътибори, куч-ғайрати КПСС XXVI съезди белгилаб берган улуғвор вазифаларни амалга оширишга қаратилган. Шуниси қувончлики, бу иккала областда ҳам СССР 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақа тўлқини тобора кучайяпти. Тошкентликлар ва жиззахликлар мамлакатимиздаги энг яхши ишчи коллективларида вужудга келаётган ватанпарварлик ҳаракатларини қўллаб-қувватлаб, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишда, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда, ўн биринчи беш йиллик тўнғич йили топшириқларини ўринлатишда муайян ютуқларга эришмоқдалар. 1981 йил январь-ноябрь ойларининг иш якунлари фикримизга яққол далил бўла олади.

1981 йилда иқтисодий ривожланиш ўн бир ойлик топшириқларининг бажарилиши (процент ҳисобида).

САНОАТ	Тошкент области	Жиззах области
Маҳсулотни реализация қилиш	101,7	104,0
Меҳнат унумдорлигини ошириш	102,5	103,8
КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ (Давлат маблағлари ҳисобидан)		
Қурилиш-монтаж ишлари	90	99,9
Капитал маблағлар	91	98

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасидан олинган юқоридаги маълумотлардан кўриниб турибдики, мусобақадош Тошкент ва Жиззах областларида саноат маҳсулотларини реализация қилиш, ишлаб чиқариш суръатларини ўстириш, меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан 1981 йил январь-ноябрь ойлари учун белгиланган топшириқлар ошириб бажарилган. Бу меҳнат беллашувида илгаригидек Жиззах областининг ишчи коллективлари яхши натижага эришганлар. Улар ўтган даврда ялпи маҳсулот тайёрлашни кўпайтиришга муваффақ бўлдилар. Жиззахдаги 1-бинокорлик материаллари комбинати коллективи давлат плани ва зиммасига олган юксак социалистик мажбуриятни муддатидан анча олдин ўрнига қўйди. Мазкур корхона ишчилари пландан ташқари 170 минг сўмлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариб, область муваффақиятига салмоқли ҳисса қўшди. Устки трикотаж фабрикаси чеварлари ҳам зарбдор суръатлар билан ишламоқдалар. Ҳозир фабрика тайёрлаётган буюмларнинг 17 хили давлат Сифат белгисига, учтаси «Янгилик» индексига эга.

Пойтахт Тошкент области индустриясида ҳам ишлар кўнгилдагидек кетяпти. Бу ерда йил охиригача 1980 йилдагига нисбатан 300 миллион сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқариш, йиллик планга қўшимча эса юз миллион сўмликдан зиёд турли буюмлар, шу жумладан, 50 миллион сўмлик халқ истеъмол моллари реализация қилиш мўлжалланмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленумида капитал қурилиш масалаларига алоҳида эътибор берилди. Ўн биринчи беш йилликнинг характерли хусусияти — капитал маблағни камроқ ўстириб, асосий фондларни ишга туширишни анча кўпайтиришдан иборат. Демак, қувватларни йил давомида бир текис ишга туширишга эришиш, меҳнат, моддий ва молия ресурсларини фойдаланишга топшириладиган қурилишларга мумкин қадар кўпроқ жамлаш зарур. Бу соҳада мусобақадош Тошкент ва Жиззах областларида ҳам ибратли тадбирлар амалга оширилмоқда. Қурувчилар, монтажчилар, бинокорлик материаллари саноати корхоналари ишчиларининг фидокорона меҳнати натижасида бу йил иккала областда ҳам кўпгина асосий фондлар ишга туширилди. Улар орасида Олмалиқ кон-металлургия, Ўзбекистон металлургия комбинатларининг янги қувватлари, Ғазалкент ГЭСининг иккинчи ва учинчи блоклари, Чирчиқ сут заводи, «Ўртоқ» кондитер фабрикасининг филиали бор. Жиззах областида 251 миллион сўмлик асосий фондлар ишга туширилди. 277 миллион сўмликдан зиёд капитал маблағлар ўзлаштирилди.

Аммо юқоридаги сатрлардан мусобақадош Тошкент ва Жиззах областлари индустриясида ҳамма иш КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди талаблари даражасида кетяпти, деган хулоса келиб чиқмаслиги керак. Ҳали уларда фойдаланилмаётган резервлар ва ички имкониятлар кўп. Партия XXVI съездининг халқ хўжалигининг ишлаб чиқариш воситаларига, аҳолининг эса халқ истеъмол молларига эҳтиёжини тўлароқ қондириш, янги техника ва технологияни жорий этиш муддатларини қисқартириш, фондлар ва капитал маблағлар самарадорлигини ўстириш, материал сарфини камайтириш зарурлиги тўғрисидаги кўрсатмалари суст бажарилмоқда. Шунинг натижасида Тошкент областида ой сайин 15—20 корхона реализация планларини, 25—30 корхона ялпи маҳсулот ва меҳнат унумдорлиги бўйича, ҳар 4 корхонадан бири фойда олиш ва таннарх бўйича планларни бажармаяпти. Жиззах областидаги 56 та корхонадан 3 таси ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини бажаролмади. Булар — Маржонбулоқ олтин-руда комбинати, Дўстлик пахта тозалаш заводи, Жиззахдаги 2-бинокорлик материаллари комбинатидир.

Капитал қурилиш соҳасида ҳам қатор камчилик ва нуқсонлар мавжуд. Тошкент областида «Ташпромстрой», «Узбекметаллургстрой», «Алмаликградострой» трестлари каби қурилиш ташкилотларининг айби билан баъзи тармоқларда асосий фондларни ишга тушириш топшириғи барбод бўлди. Бу коллективларда ресурслардан самарали фойдаланиш, қўл меҳнатини қисқартириш, илғор тажрибаларни кенг жорий этиш учун қатъий ва изчил кураш олиб борилмаяпти. Жиззах областида эса ўтган даврда маҳаллий Советлар йўли билан капитал маблағларни ўзлаштириш плани 90 процентда қолиб кетди. Шунинг оқибатида 15.8 минг квадрат метр уй-жой, 1656 ўринли мактаблар мўлжалдагидан кам қуриб битказилди. Бу областда, айниқса, кадрлар қўнимсизлигини тугатишга, иш вақти йўқотилишига барҳам беришга кўпроқ эътибор қилиш зарур.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

Тошкент шаҳар саноатининг коллективлари маҳсулот реализация қилиш ва буюмлар асосий турларининг кўпчилигини ишлаб чиқариш йиллик планини барвақт— 25 декабрь куни бажардилар. «СССРнинг 60 йиллигига — зарбдор 60 ҳафта!» ватанпарварлик ҳаракати республика пойтахти корхоналарида кенг қулоч ёзди. Ҳозирнинг ўзидаёқ тошкентлик пешқадамлар ва ишлаб чиқариш новаторларидан 82 мингдан кўпроқ киши 1982 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда.

* * *

«Ташметрострой» трестининг коллективи СССР 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб бош пудрат бўйича қурилиш-монтаж ишларининг йиллик планини муддатдан олдин — 25 декабрь куни бажардилар. Йил охиригача топшириқдан ташқари 275 минг сўмлик иш бажарилади.

* * *

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти корхоналари ва ташкилотларининг коллективлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини амалга ошира бориб, маҳсулот реализация қилиш, бажарилган ишлар ва кўрсатилган хизматлар умумий ҳажми юзасидан 1981 йил планини муддатидан илгари — 25 декабрь куни бажардилар.

Йил охиригача пландан ташқари камида 10,2 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади ва иш бажарилади.

* * *

Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлиги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини амалга ошира бориб, маҳсулот реализация қилиш йиллик планини муддатидан илгари 24 декабрь куни бажардилар.

Министрлик корхоналари йил охиригача планга қўшимча равишда 24,1 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилади.

(ЎзТАГ).

Хоразм области. Шовот районидаги «Ленинград» колхози бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштирди. Йиллик план ортиғи билан уддаланди. Шу кунларда хўжалик далаларида қишки ишлар авж олдириб юборилди. Шудгорлаш ҳамда шўр ювиш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Суратда: илғор тракторчи Ражаб Каримов.

А. Тўраев фотоси.

ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

Шу кунларда республика далаларида 1982 йил ҳосили учун қизғин тайёргарлик кетаяпти. Қишки ишлар авжига чиққан.

Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхозининг механизаторлари шудгорлаш ишларини муддатидан илгари ўн кунда тугаллашди. Мавжуд 1170 гектар майдоннинг ҳаммасида ер икки ярусли плуглар билан 35-40 сантиметр чуқурликда ҳайдалди. А. Искандаров, Ю. Турсунов ва А. Акрамов сингари пешқадам механизаторлар кунига икки нормадан иш бажариб, кўпчиликка намуна бўлдилар.

Бу йил колхоз пахтакорлари ҳар гектар ердан 43 центнердан ҳосил кўтардилар. Улар 1982 йилда ҳосилдорликни 45 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

* * *

Хазорасп районидаги Фрунзе номли колхоз миришкор деҳқонлари қишки ишларни авж олдирмоқдалар. Колхоздаги Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати Салой Худойқулиев бригадаси шудгорлаш ишларини қизғин олиб бормоқда. Ғўзапоя ўз вақтида йиғиштириб олиниб, ерлар икки ярусли плугларда 40 сантиметр чуқурликда ҳайдаляпти. Ҳар гектар майдонга 40-50 тоннадан органик ўғит солиняпти. Бригада шу кунларда колхоз бўйича ўтказилаётган мусобақада пешқадамлик қиляпти.

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙ

Ўзбекистон жамоатчилиги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг ярим асрлик юбилейини нишонламоқда. 26 декабрь куни ана шу олий ўқув юртининг мажлислар залида бўлиб ўтган тантанали йиғилиш шу шонли воқеага бағишланди. Йиғилишда институт ўқитувчилари ва студентлари, уни битириб чиққан кишилар, партия ва совет органларининг намояндалари, қардош республикалардан келган меҳмонлар иштирок этдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев институтга республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғини топширди. Институт халқ хўжалиги учун юқори малакали кадрлар тайёрлаш ва тарбиялаш, илмий тадқиқотларни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун ҳамда ташкил этилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан шу мукофотга сазовор бўлган эди.

Институтга Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи ҳам топширилди. Шу олий ўқув юртини битириб чиққан кўпгина кишилар республиканинг пўлат магистралларида ишламоқдалар. (ЎзТАГ).

БЕШ ЙИЛЛИК ГВАРДИЯЧИЛАРИ

СССР 60

ЛЬВОВДА ТУҒИЛГАН МУСОБАҚА

ЎЗБЕКИСТОН—УКРАИНА: ТЎҚУВЧИЛАР БЕЛЛАШУВИ

— Ким бўлсам экан?

Одатда мактабларни битирувчи талабалар олдида қаерга ўқишга борсам экан, қайси ишга кирсам яхши бўлади, деган саволлар кўндаланг туради. Бироқ, тошкентлик Машкура Қодировада бундай савол туғилмади. Чунки, у аллақачон тўқувчиликни ният қилиб қўйган эди. Хўш, бу касбнинг нимаси уни ўзига ром этган? Эҳтимол, у онасининг коптоқ иллардан чаққонлик билан кўйлак ёки кофта тўқишини соатлаб кузатганлигидандир. Эҳтимол, «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонасида меҳнат қилаётган таниш дугоналари суҳбати таъсиридандир? Хуллас, 1973 йил баҳорида ўн етти ёшли Машкура Қодирова тўқув цехи биносига қўрқа-писа кириб борди. Унинг аҳволига тушуниш мумкин эди: ахир Машкура бундай машиналарни, турли маркадаги ноёб ускуналарни биринчи кўриши эди-да!

Машкурани корхонанинг ветеран ишчиларидан бири — Р. Маткаримовага шогирдликка беришди. Устоз Машкурани бағрига босиб эркалади:

— Қўрқма, қизим, ҳадемай ўрганиб олиб, ўзинг мустақил ишлай бошлайсан. Энг муҳими — тўқувчи касбини пухта эгаллашга иштиёқинг бўлса бас.

Машкура учун қийин иш кунлари бошланди. Чунки, «Коккет—2» деб номланган тўқув машиналарини юргизиш учун сабот-матонат талаб қилинади. Сиз игнадан ип ўтказиш ҳолатини ҳеч кузатганмисиз? Ипни тешикка тўғрилаш учун анча қийналинади. Тўқув машинасида эса бундай тешик 385 та. Улардан шунчаки ип ўтказиш эмас, балки бу жараённи бир ярим соат ичида адо этиш лозим. Бир қарашда жуда кўп вақтга ўхшайди. Аммо Машкуранинг тажрибасиз қўллари игнани топгунча кўп қийналди. Шунда мураббий Маткаримованинг ёрдами қўл келди. Унинг маслаҳати билан Машкура ишдан кейин қолиб ҳам машқ қилди.

Кунлар бири-бирини қувалаб ўта бошлади. Машкуранинг маҳоратига маҳорат қўшилиб, у игнадан ипни ўтказишга ярим соат кетказадиган бўлди. Шунда у битта ўрнига иккита машинани юргизсам бўлади-ку, деган фикрга келди. Ғайратли Қодированинг техникани синчковлик билан эгаллаётганлигини кўрган устоз шогирдига далда берди.

Ўтган ўнинчи беш йилликда ҳаммаёқда бир беш йилликда ўн йиллик шахсий нормани бажариш мусобақаси авж олиб кетди. Республика саноатининг турли тармоқларида илғор ишчилар вақтдан ўзиш намунасини кўрсатдилар. Улар Ўзбекистондаги барча меҳнат аҳлига мурожаат қилиб, уларни ўзларидан ибрат олишга чақирдилар. Бу ватанпарварлик даъватига биринчилар қатори қўшилганлар орасида М. Қодирова ҳам бор эди. Машкура бу пайтда тўртта, яъни нормадагидан икки баравар кўп тўқув машиналарига хизмат кўрсатарди. У икки беш йиллик планини ўринлатиш билан бирга барча маҳсулотнинг — тўқилган ацетат матонинг 96 процентини биринчи сортга топшириш мажбуриятини олди.

... Ана, машиналар гувиллаб турибди. Уларни диққат билан кузатиб бориш даркор. Гоҳ унисида, гоҳ бунисида ип узилиб турибди. Мато сип-силлиқ, ҳеч қандай эгри-бугрисиз чиқиши учун узуқларни дарҳол улаш зарур. Бир сўз билан айтганда, ҳамма вақт шай туриш лозим. Бора-бора кўз хиралашиши, бутун организм чарчаши мумкин. Аммо вақт ўтган сари буларнинг ҳаммаси чекинади. Ҳаракатларинг аниқлашиб, техникани бошқариш енгиллашади. Бунга эришган тўқувчиларни машиналарнинг ҳақиқий хўжайини, деб аташади.

Машкура Қодирова берган ваъдасининг устидан шараф билан чиқди. Унинг кўксида «Ҳурмат Белгиси» ордени порлади.

Маълумки, М. Қодирова ишлаётган корхона Львовдаги трикотаж фабрикаси билан анчадан бери мусобақалашиб келади. Машкуранинг львовлик бирон бир ҳамкасби билан беллашгиси келиб қолди. У шу йил кузда делегация составида Украинанинг гўзал шаҳарларидан бири — Львовга йўл олди. У ерда, «Луч» трикотаж фабрикасида «Ўзбекистон кунлари» ўтказилиши кутилаётган эди. «Ўзбекистон кунлари» Улуғ Ватан уруши йиллари Львов шаҳрини озод қилишда қаҳрамонларча ҳалок бўлган гвардиячи майор Солижон Охунов хотирасига бағишланди. Машкура Қодирова ва Ўзбекистон делегациясининг бошқа аъзолари «Луч» коллективининг қасамёди билан танишдилар. «Жангчи ўзбекнинг шонли номини йиллар оша олиб ўтамиз, ўз меҳнатимиз билан Львов ҳалоскорлари жасоратини кўпайтирамиз», — дейилган эди унда.

«Луч» трикотаж корхонаси касаба союз комитетида Машкура Қодировага тўқувчи Галина Павлик билан мусобақалашишни таклиф қилишди. Бу ишчи ҳозирча иккита машинани бошқараётган экан. Машкура ўзининг украиналик ёш мусобақадош дугонасига илғор иш усулларини намойиш этди. Маромни сақлаш, тўқув дастгоҳлари тезлигини ошириш, уни бошқариш йўлларини ўргатди. Бу ўзига хос тажриба мактаби эди.

Ўзбекистон делегацияси аъзолари ўзбек халқининг жасур фарзанди Солижон Охунов қабрига гулчамбарлар қўйишди. «Ўзбекистон кунлари» охирида улар украин телевидениеси орқали чиқиб, олган таассуротлари ҳақида, «Малика» ва «Луч» ўртасидаги анъанавий ҳамкорлик тўғрисида, мазкур мусобақа икки халқ дўстлигини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшаётганлигини тўлқинланиб ҳикоя қилишди. Комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи Машкура Қодирова Тошкентга қайтгач янги ташаббус билан чиқди. Унинг даъвати билан «Малика» бирлашмасида Львовни фашист газандаларидан тозалашда ҳалок бўлган украин офицери Александр Марченко шарафига мусобақа ўтказишга қарор қилинди. Львов ва Тошкентдаги икки ишлаб чиқариш коллективининг дўстлиги йилномасида янги саҳифа очилиб, мусобақанинг ушбу янги шакли ишчиларга зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажаришларида муҳим воситага айланди. Машкура Қодирова 7 ноябрь байрамигача икки йил планини ўринлатишга сўз берган эди. Аҳдига вафо қилди. Энди унинг олдида янада юксакроқ марра турибди: ўн биринчи беш йилликда ўн уч йиллик нормага тенг иш бажариши лозим. Бунинг учун ҳар куни 1200 килограммдан маҳсулот тайёрлаши даркор.

1979 йил июнида Машкура Қодировани шонли Ленин партияси сафига қабул қилишди. У бу йиғилишни ҳеч қачон унутмайди. Сўзга чиққанлар Машкурадаги меҳнатсеварликни қайд этиб, характеридаги айрим нуқсонларни таъкидлаб ўтишди. Машкура йиғилишдан чиқар экан, мен бундан буён мусобақадошларнинг энг олдинги сафида бўлишим, ишда ҳам, ҳаётда ҳам бошқаларга ибрат бўлишим керак, деб қўйди. Ҳа, у партия жангчиси, партия иродаси унинг учун муқаддас.

— Цехимизда, — ҳикоя қилади Машкура, — тажрибали тўқувчилар кўп. Булар Шоира Холмуҳамедова, Галина Молева ва бошқалар. Орқада қолмаслик учун доимо олдинга интилиш керак. Мен ҳозир бешта машинага хизмат кўрсатмоқдаман.

Зарбдор тўқувчи Қодированинг ҳам шогирдлари бор. Васила Вакилова, Ибодат Турсунова, Муяссар Ҳайитбоева сингари шогирдлари ҳозир мустақил ишлаб, иккиучтадан машинани бошқаришяпти. Улар ҳам хизмат зонасини оширишни мўлжаллаб туришибди. Машкура эса ўз дастгоҳларини юргазиш билан бирга шогирдларига ҳам ҳар томонлама кўмаклашмоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош Секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев партия Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида шундай деган эди: «Марказий Комитет бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини оширишга жуда катта аҳамият бермоқда. Меҳнат коллективларидаги вазият, кайфият, демакки, ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ҳам коммунистларнинг қандай ишлашига боғлиқ. Ҳар бир коммунист — бизда салкам 18 миллион коммунист бор — ўз участкасида бутун куч, тажриба ва билимини резервларни қидириб топишга, меҳнат самарадорлигини оширишга сарфлайдиган бўлиши керак, меҳнатдаги фидокорликнинг муносиб намунасини кўрсатиши лозим».

Машкура Қодирова коммунист сифатида шундай ишламоқда. Ўз шахсий ибрати билан бошқаларни ҳам эргаштирмоқда.

А. БРОНШТЕЙН.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми филология фанларини ривожлантириш ва республика учун илмий кадрлар тайёрлаш соҳасидаги хизматлари учун А. Жданов номли Ленинград давлат университетининг кафедра мудири, профессор, филология фанлари доктори ўртоқ Сергей Николаевич **Ивановга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика суд ва юстиция органларидаги кўп йиллик самарали иши учун Қашқадарё область суди раисининг ўринбосари ўртоқ Ғойибназар Мирзаевич **Очиловга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик самарали ишлари учун, пахта етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан план ва социалистик мажбуриятларни бажаришда эришилган муваффақиятлар учун Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институти (СоюзНИХИ) Самарқанд тажриба станциясининг бригадири ўртоқ Фармон **Рўзимуратовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада археология тадқиқотларини ривожлантириш соҳасидаги кўп йиллик самарали иши учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси археология институтининг директори, тарих фанлари доктори ўртоқ Абдулаҳад Раҳимжонович **Муҳаммаджоновни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия органларидаги кўп йиллик самарали иши ва ижтимоий-сиёсий ҳаётда актив қатнашганлиги учун республика аҳамиятига молик шахсий пенсионер ўртоқ Петр Иванович **Захаровни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Венера сари парвоз

ОЛИС КОСМИК АЛОҚА МАРКАЗИ, 25 декабрь. (ТАСС). «Венера-13» ва «Венера-14» автомат станцияларининг учиши давом этмоқда. Белгиланган программага мувофиқ станцияларнинг планеталараро трасса бўйлаб учиши жараёнида космик фазода содир бўлувчи физик жараёнлар комплекс тадқиқ этилмоқда.

Космик гамма нурланишлар манбаларини ва уларнинг характеристикаларини аниқлаш мақсадида совет ва француз илмий аппаратларидан фойдаланиб ўтказилаётган экспериментлар давом эттирилмоқда. Айни бир вақтда иккала автомат станцияларда ўтказилаётган ўлчовлар нурланиш манбаларининг координатларини аниқлаш имконини беради.

Олинган маълумотларни дастлабки тарзда анализ қилиш натижасида шу нарса аниқландики, приборлар 10 тадан кўпроқ гамма-чайқалишларни, шунингдек, қуёшда жуда кўп чақнашларни қайд этди, ана шу чақнашлар вақтида гамма нурланишларнинг гоят кучли оқимлари тарапиб турди.

Учиш давомида Австрия мутахассислари яратган магнитометрдан фойдаланиб планеталараро магнит майдони мунтазам тадқиқ этилмоқда.

Қуёш системасида ва Галактикада пайдо бўлган тезлаштирилган зарралар мунтазам суратда ўлчаб борилмоқда.

25 декабрга қадар «Венера-13» станцияси Ердан 17,9 миллион километр, «Венера-14» станцияси эса 16,9 миллион километр масофага олислашди.

Телеметрик ахборот маълумотларига кўра, станциялар ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

Планеталараро трассалардан келиб турган илмий ахборот ишлаб чиқилмоқда ва ўрганилмоқда.

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти Л. И. Брежневнинг «Ленин йўлидан» асарлари саккизинчи томини босиб чиқарди. Китоб ўзбек тилида кўп нусхада нашр этилди.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

ГУЛИСТОН, 26 декабрь. (ЎзТАГ). Область партия активининг йиғилиши Сирдарё области партия ташкилотларининг КПСС XXVI съезди қарорлари асосида атеистик тарбияни янада кучайтириш соҳасидаги вазифаларини муҳокама этди. Область партия комитетининг секретари М. Умбетов доклад қилди.

Йиғилиш маданий-маърифий муассасаларнинг, оммавий ахборот воситаларининг аҳолини атеистик руҳда тарбиялаш борасидаги ишларини такомиллаштиришга қаратилган конкрет тадбирларни белгилади.

ВЕТЕРАН ЖУРНАЛИСТЛАР УЧРАШУВИ

Дастлабки газеталарни ташкил этишда қатнашган, республиканинг дастлабки репортерлари ва публицистлари бўлган, ўзбек журналистлари ёш кадрларини тарбиялаб ўстирган ветеран журналистлардан юздан кўпроқ киши Ўзбекистон Журналистлар союзи Тошкентда уюштирган учрашувда иштирок этди. Союз раҳбарлари унинг фаолияти тўғрисида, республика журналистларининг VI съездига кўрилаётган тайёргарлик ҳақида гапириб бердилар, Ўзбекистон матбуоти кекса ходимларининг хотиралари китобини жамоатчилик асосида чиқаришга қарор қилинди.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ:

АКТИВ ҲАЁТ ҚУЧОҒИДА

Кейинги пайтларда уй-жойлардан фойдаланиш идоралари қошидаги бошланғич партия ташкилотлари фаолияти анча жонланди. Бу ташкилотлар асосан кекса коммунистлардан иборат бўлиб, улар турар жойларда актив партия ҳаёти жўш уришига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Қуйида Тошкент шаҳридаги ана шундай бошланғич партия ташкилотларидан бирининг фаолияти ҳақида ҳикоя қилинади.

Ҳисобот-сайлов йиғилиши қизғин давом этмоқда эди. Доклад юзасидан бўлган музокараларда коммунист Иван Николаевич Бондарев ҳам сўз олди.

— Қизиқ, баъзи хонадон соҳиблари уй-жойдан фойдаланиш идорасига шу даражада суяниб қолишганки, ҳатто битта мих қоқиш учун ҳам уста чақираверадилар. Ҳолбуки, ҳар бир уйда дурадгор, слесарь, бошқа касб эгалари кўплаб топилади. Ана шу кишиларни жамоатчилик асосида оддий ремонт ишлари, икир-чикирларни бажаришга наҳотки сафарбар этиш мумкин эмас? Бундан аслида икки тарафлама фойда кўрилади. Аввало, жорий ремонттталаб хонадон иш битганидан хурсанд. Қолаверса, ёш-ялангляр ҳар куни учрашиб, саломлашиб юрадиган ён қўшнилари қўли гул уста эканлигини амалда кўриб, бундай касбларга меҳр қўядилар.

Унинг сўзларини қарсаклар билан кутиб олишди. Таклиф партия бюроси ишлаб чиққан тадбирлар планига алоҳида модда сифатида киритилди. Ўттиздан ортиқ кўп қаватли уйларнинг ҳар бирида, суриштириб кўрилса, шундай одамлар бор экан. Ўзаро суҳбатлардан кейин уларнинг кўпчилиги бу хайрли ишга қўлдан келганча кўмаклашадиган бўлдилар. Кейинги бир ойнинг ўзида улар болаларга бош бўлиб, ҳовлилар ва ўйин майдончаларини тартибга келтиришди, зиналарни, подъезд эшикларини ремонтдан чиқаришди.

Ленин районининг 16-уй-жойдан фойдаланиш идораси қошидаги бошланғич партия ташкилотига 80 коммунист уюшган. Уларнинг аксарияти олий маълумотли, уруш ва меҳнат ветеранларидир. Партия ташкилотига серғайрат, ўз ишининг устаси, одамлар билан, хусусан ёшлар билан ишлашда катта тажриба тўплаган Валентина Васильевна Аъзамова етакчилик қилмоқда.

— Кексаларнинг иззат-ҳурматини қандай қилиб ўрнига қўйиш мумкин? — дейди у. — Уруш инвалидининг қисматини қай йўсинда енгиллаштирса бўлади? Дил ранжиши ёки гина-гудуратни кўнгилдан чиқаришнинг иложи бормикин? Ташкилотимиз, партия бюромиз ўз фаолиятида ҳаёт ўртага қўяётган, ана шу масалаларни ҳал этишга ҳаракат қилмоқда. Мўътабар ота ва онахонларга, партия ветеранларига, турмуш аччиқ-чучукларини кўрган одамларга ғамхўрлик қилиш ҳаммамиз учун муқаддас ишдир.

Ветеранларга ғамхўрликни янада яхшилаш мақсадида бошланғич партия ташкилоти қарорига мувофиқ маиший масалалар билан шуғулланувчи комиссия тузилди. Унга коммунист Йўлдош Нишонов бошчилик қилмоқда. Комиссия кексаларнинг ҳолидан хабардор бўлиб туриш, улар керакли нарсалар билан муттасил таъминланиши ҳақида ғамхўрлик қилиш, зарур ҳолларда врач чақиртиришдан тортиб, уйни капитал ва жорий ремонт қилишгача бўлган масалалар билан шуғулланади. Яқинда комиссия аъзолари Чимкент кўчасидаги 1-уйда яшовчи меҳнат ветерани Л. Орловага пенсияни қайта расмийлаштиришда кўмаклашдилар. Октябрь ойидан бошлаб мўътабар онахон шахсий пенсионер сифатида нафақа ола бошлади.

Болаларни истиқбол эгаси дейишади. Ҳадемай кўп тармоқли халқ хўжалигимизни юритиш улар зиммасига тушади. Шу боис навқирон авлод жисмонан соғлом бўлиб вояга етишига бошланғич партия ташкилоти алоҳида эътибор қилмоқда. Уй-жойдан фойдаланиш идораси ҳузуридаги «Искра» клубида шахмат-шашка, стол тенниси, дельта-планеризм, «Моҳир қўллар» тўгараклари ишлаб турибди, гандбол ва футбол секциялари ташкил этилган. Оммавий физкультура тадбирларини ўтказишда 110-ўрта мактаб спорт базасидан ҳам фойдаланишади. Клуб иши тобора жонланиб бормоқда. Унга 1931 йилдан КПСС аъзоси Антонина Леонидовна Жукова бошчилик қилмоқда. Янги йилдан бу ерда Тошкент темирйўлчилар маданият саройининг оталиқ ёрдамида хотин-қизлар учун бичиш-тикиш ва тўқиш тўгараклари иш бошлайди.

Бошланғич партия ташкилоти турар-жойда оммавий-сиёсий ишлар кўламини тобора кенгайтирмоқда. Умумий йиғилиш томонидан тасдиқланган планга мувофиқ ҳар ойда бир марта лекция уюштирилади. Лекцияга «Билим» жамиятидан тажрибали лекторлар таклиф этилади. Лекция мавзуи тингловчилар талаблари асосида олдиндан белгилаб қўйилади. Сиёсий ахборотчи коммунист К. Холецкий ҳар пайшанбада ўтказадиган суҳбатларда эса ҳафтанинг энг муҳим воқеалари қамраб олинади. Клубда уч авлод — ветеранларнинг ёшлар билан учрашувларини ўтказиш анъана бўлиб қолган.

Партия ва ҳукуматимиз уй-жой фондларини авайлаб асраш, улардан тўғри фойдаланиш ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилмоқда. 16-уй-жойдан фойдаланиш идораси қарамоғидаги территория маълум участкаларга бўлинган бўлиб, уларга партбюро аъзолари бириктиб қўйилган. Коммунистлар шу зайл ўз участкаларида ободонлаштириш ишларини ташкил этишда, кўкаламзорлаштириш ойликларини ўтказишда бош-қош бўладилар. Яқинда «Ҳар бир коммунист ўз уйи ва ҳовлисининг санитария ҳолати учун жавобгардир!» деган шиор ўртага ташланди. Шу асосда биноларнинг ташқи кўриниши чиройли, ички томони ораста бўлишига эришилмоқда.

Кейинги пайтда кўп қаватли уйларда ҳуқуқ-тартиботга риоя қилинишини кузатувчи назорат постлари ташкил этилгани яна бир янгилик бўлди. Уй комитети вакиллари, коммунист ва фаоллардан иборат постлар кўнгилли дружиначилар билан биргаликда жойларда тинчлик сақланиши, одамларнинг осойишталиги бузилмаслигига эришмоқдалар.

Халқ контроли группаси фаолияти ҳам бошланғич партия ташкилоти эътиборидан четда қолмаётир. Халқ назоратчилари бир куни болалар майдончаларидаги ўриндиқлар, ўйин асбоб-анжомлари ниҳоятда хира, хунук бўёқ билан бўялаётганини кўриб, дарҳол ишни тўхтатишни сўрашди. Уй-жойдан фойдаланиш идораси раҳбарлари олдига чиройли бўёқ сўраб чиқишди. Уларнинг ҳақли талаби қондирилди — кичкинтойлар ўйнайдиган жойлар кўркам тус олди. Назоратчилар яқинда кузги-қишки мавсумга тайёргарликни текшириш мақсадида рейд ўтказдилар. Камчиликларни аниқлаб, уларни бартараф этиш йўлларини кўрсатдилар. Партия ташкилотининг галдаги йиғилишида ана шу рейд материаллари асосида нималар қилингани ҳақида уй-жойдан фойдаланиш идораси бошлиғи В. Гусейнов ҳисобот беради.

Истиқомат жойдаги бошланғич партия ташкилоти ана шундай ишларни амалга оширмоқда. Улар белгилаган тадбирлар янада катта. Хонадонларда, микроучасткаларда ва микрорайонда олиб борилаётган барча оммавий-сиёсий тадбирлар кекса коммунистлар раҳбарлигида амалга оширилмоқдаки, буларнинг ҳаммаси хизмат ва ишдан пенсияга чиққан партия аъзоларидан кўп нарса ўрганиш мумкинлигини, улар жуда катта куч эканлигини кўрсатади. Коммунист қаерда бўлишидан қатъи назар ҳамиша авангардлик қилиши, оммани олға бошлаши лозим. Партия аъзоси пенсияга чиққанидан кейин ҳам актив ҳаётдан четда қолмайди. Қолмаслиги ҳам керак.

Р. ҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Умаржон ИСМОИЛОВ

Кекса драматург, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Умаржон Исмоилов шу йил 25 декабрда 76 ёшида вафот этди.

Умаржон Исмоилов 1906 йилда Қозоғистон ССРнинг Марки шаҳрида туғилди. 1939 йилдан КПСС аъзоси эди. Адабий фаолиятини 1925 йилда бошлади. Умаржон Исмоилов пролетар ёзувчилари Ўзбекистон уюшмасининг — (УЗАПП) биринчи секретари этиб сайланган эди. У «Қурилиш» журналига муҳаррирлик қилди, Главреперткомни, Ўзбекистон ССР Тарих ва санъати давлат музейини бошқарди. 1930 йилда унинг дастлабки шеърлар тўплами босилиб чиқди. Ўша йили эълон қилинган «Пахта шумғиялари» пьесаси томошабинларнинг меҳрини қозонган эди. «Рустам» драмаси Умаржон Исмоилов ижодида алоҳида ўрин тутади. Бу асар кўп йиллар мобайнида Ҳамза номли Ўзбек давлат академик драма театри ҳамда республиканинг бошқа театрлари саҳнасида муваффақиятли қўйилиб келди.

1934 йилда эскилик сарқитларини фош этувчи «Ҳоди-Шоди» комедиясини ва болаларга аталган «Уч ўғлон» пьесасини ёзди. 1956 йилда ёзган «Зафар» драматик асари ўзбек ва украин халқларининг қардошлиги ва бирдамлигини тараннум этган эди.

Ўзбек совет адабиётини ривожлантиришдаги хизматлари учун Умаржон Исмоилов «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» деган фахрий у[...] билан тақдирланган эди.

Ўзбек совет адабиётининг оқсоқолларидан бири, ажойиб коммунист, самимий ва дилкаш инсон Умаржон Исмоиловнинг порлоқ хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Ш. Р. Рашидов, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, О. У. Салимов, У. У. Умаров, Р. Ҳ. Абдуллаева, А. О. Тўраев, С. О. Азимов, В. О. Козимов, З. Р. Раҳимбобоева, Ҳ. Ш. Абдусаматов, Ш. С. Алядинов, Р. Н. Бобожон, Ж. Жабборов, В. И. Зоҳидов, Зулфия, Т. Қаипбергенов, Мирмуҳсин, А. Мухторов, Б. С. Пармузин, Н. С. Сафаров, Т. Тўлахўжаев, У. И. Усмонов, Уйғун, А. А. Удалов, Р. Файзиев, М. И. Шевердин, К. Н. Яшин.

ТЕАТРГА МУКОФОТ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари Г. М. Орлов 26 декабрь куни Тошкентда Татаристон давлат драма ва комедия театри коллективига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғини топширди. Қардош маданиятларни пропаганда қилиш ва ўзаро бойитишда муҳим роль ўйнаган, республика меҳнаткашларини бадиий-эстетик тарбиялашга актив кўмаклашган, гастролларни муваффақиятли ўтказганлиги учун театр ана шу мукофотга сазовор бўлди. (ЎзТАГ).

ЎРМОН БОЙЛИКЛАРИНИ ЭҲТИЁТ ҚИЛАЙЛИК ВА КЎПАЙТИРАЙЛИК

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПАЛАТАЛАРИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

25 декабрь куни Кремлда СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Совети табиатни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш комиссияларининг қўшма мажлиси бўлиб ўтди. Ўрмон тўғрисидаги Қонунларнинг талабларига риоя қилиш ҳамда СССР Олий Советининг «Ўрмонларни муҳофаза этишни янада яхшилаш ва ўрмон ресурсларидан оқилона фойдаланиш тадбирлари тўғрисида»ги қарорининг ўрмонларни такрор кўпайтириш, муҳофаза қилиш ва қўриқлаш қисми қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Мамлакатда ўрмонларни муҳофаза қилиш ва қўриқлашни кучайтириш, ўрмон ресурсларидан фойдаланишни ва уларни такрор кўпайтиришни яхшилаш соҳасида бир қанча тадбирлар амалга оширилганлиги қайд этилди. Шу билан бирга ўрмон хўжалиги ва ўрмон саноати органларининг иши даражаси ҳали КПСС XXVI съезди ва ўрмон тўғрисидаги қонунлар талабларига тўла-тўкис мувофиқ эмас.

Қабул этилган қарорда мавжуд камчиликларни тугатишга қаратилган конкрет тавсиялар баён этилди. Жумладан, дарахти кесиб олинган ўрмонни қимматли ёғоч олинадиган дарахт навлари билан ўз вақтида қайта тиклаш учун қўшимча тадбирларни амалга ошириш, ўрмонлардан комплекс фойдаланиш юзасидан зарур тадбирларни ишлаб чиқиш, йирик шаҳарлар ва саноат марказлари яқинида жойлашган ўрмон хўжалигини яхшироқ юритиш таклиф этилди.

Мажлисда СССР Олий Совети палаталарининг раислари А. П. Шитиков, В. П. Рубен, СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари қатнашдилар. (ТАСС).

ВЕТЕРАН КОММУНИСТ ХОТИРАСИ

25 декабрь куни Тошкентда кекса ўзбек коммунистларидан бири — Ўзбекистонда революцион воқеалар ва социалистик қурилишнинг актив қатнашчиси бўлган Мирзараим Мусахонов туғилган кунининг 90 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Х. Т. Турсунов М. Мусахоновнинг ҳаёт йўли ва фаолияти тўғрисида гапириб берди.

Йиғилиш қатнашчилари — партия ва меҳнат ветеранлари, республика пойтахти жамоатчилигининг намояндалари, Тошкент олий партия мактабининг тингловчилари, юбилярнинг тантаналарда қатнашиш учун Фарғона водийсидан келган юртдошлари ўз ҳаёти билан ленинча идеалларга, партия ва халқ ишига садоқат билан хизмат қилиш намунаси бўлиб келган ва шундай бўлиб қоладиган коммунистнинг хотирасини чуқур ҳурмат-эҳтиром билан эсга олаётганликларини изҳор этдилар. (ЎзТАГ).

КАСАБА СОЮЗ ҲАЁТИ

МИНГ ХИЛ КАСБ БОР ДУНЁДА

Ёшларни касбларга йўналтириш бўйича республика идоралараро кенгашининг йигит-қизларни ишга жойлаштириш ва улар меҳнат коллективида қўнимли ўрнашиб қолишини ўрганувчи группасининг фаолияти самарали бўлмоқда. Группа айрим районлар, эндигина ишга туширилган корхоналар, навқирон шаҳарларда ёшларни ишга жойлаштириш ва уларнинг қўнимини чуқур ўрганиш соҳасида қизғин иш олиб бормоқда. Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозида донгдор пахтакор ва чорвадорларнинг муносиб ворисларини камолга етказиш соҳасидаги ишлар билан танишиб чиқилди. Қува ўқув-ишлаб чиқариш комбинатлари битирувчиларининг ишга ўрнашиш ва меҳнат коллективида қўнимли жойлашиб қолиш жараёни таҳлил қилинди. Андижон ип газлама комбинатида ҳам бу ишнинг аҳволи ўрганилди.

Шу нарса маълум бўлдики, ёшларни касбларга йўналтириш, уларни ишга жойлаш ва коллективда қўнимли ўрнашиб қолишларига эришиш борасида хўжалик ташкилотлари, маориф органлари, касбларга йўналтириш кенгашлари ҳануз яқин ҳамкорликда иш олиб бормаётирлар. Натижада халқ хўжалиги учун зарур касблар бўйича ишчи кадрлари етарли тайёрланмаётир. Чунончи, Қува район халқ маорифи бўлими сўнгги икки йил мобайнида ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида сартарошлар, тикувчилар, киномеханиклар тайёрлаш билан шуғулланган. Ҳолбуки, айни шу пайтда район хўжаликларида ирригаторлар, тракторчилар, токарлар, слесарларга катта эҳтиёж сезилмоқда. Шуни ҳисобга олиб, группа тегишли ташкилотларга ўқув-ишлаб чиқариш комбинатлари ишини район ва областнинг ишчи касбларига бўлган эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда ташкил этишни тавсия қилди. Келгуси йили энг яхши ўқув-ишлаб чиқариш комбинати номи учун кўрик-конкурс ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди.

МУСОБАҚА ЮЗАСИДАН ТЕЛЕКОНКУРС

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети билан ҳамкорликда социалистик мусобақани ташкил этишнинг энг яхши формаларини, меҳнат илғорлари ютуқларини, оммавий ташаббускорликнинг ибратли намуналарини кенг пропаганда қилиш мақсадида «Мусобақа — омманинг ижоди» рубрикаси остида телевизион конкурс эълон қилди. Эндиликда мусобақадош коллективлар телевидение орқали бир-бирларининг ишлари билан янада яқинроқ танишадилар, тажрибалар билан ўртоқлашадилар. Конкурс мусобақа ғолибларини аниқлаш билан якунланади. Ғолиблар рағбатлантирувчи мукофотлар, дипломлар билан мукофотланадилар, уларга конкурс лауреати унвони берилади.

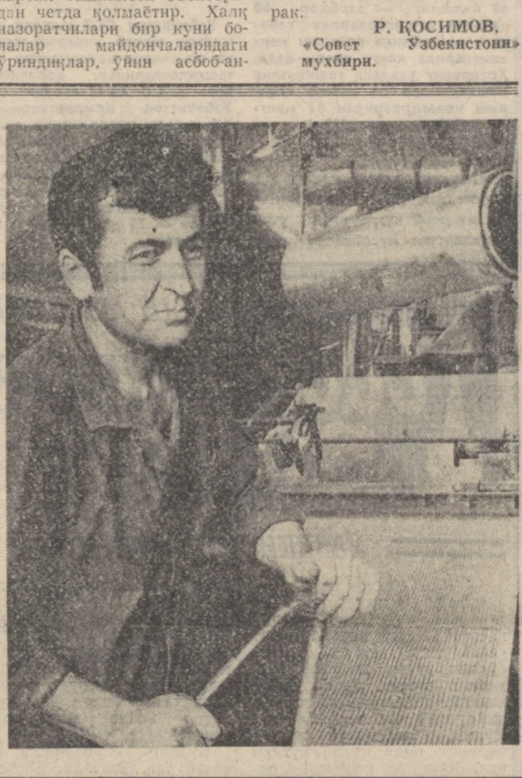

Оҳангарондаги «Стройпластмасс» комбинати ҳозирги кунда 60 турдаги маҳсулот чиқаряпти. Коллектив қурилиш индустрияси учун кўпгина маҳсулотлар тайёрлаяпти. Кўплаб халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаряпти. Тўхтамурод Маназаров корхонанинг пешқадам ишчиларидан биридир. У мунтазам равишда шахсий нормасини ортиғи билан уддалаяпти. Суратда: Т. Маназаров.

В. Сироткин фотоси.

ФАННИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИЛАН ИНТЕГРАЦИЯЛАШ—ДАВР ТАЛАБИ

ТАДҚИҚОТЛАР КЎЛАМИ

Мамлакатимизда ўн биринчи беш йиллик учун мўлжалланган жуда катта режалар орасида хўжалик жиҳатидан ҳам, сиёсий жиҳатдан ҳам энг муҳим вазифалардан бири озиқ-овқат программаси бўлиб, у қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксак суръатлар билан ривожлантиришга асосланади. Қишлоқ хўжалигида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш кўп жиҳатдан қишлоқ хўжалиги олий ўқув юртларида малакали мутахассислар тайёрлаш сифатига, олий мактаб илмий кучларидан фойдаланиш самарадорлигига, уларнинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлашга, илмий ечим натижаларини ҳамда илғор тажрибани амалиётга жорий этишни тезлаштиришга боғлиқ.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги тараққиётининг юксак ва барқарор суръатлари замирида республика партия ташкилотининг фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, қишлоқ меҳнатчиларини қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини интенсивлашни жадаллаштиришга сафарбар этиш бобидаги жуда катта фаолияти ётади. Партия ва ҳукуматимизнинг олий мактабни ривожлантириш, мутахассислар тайёрлаш сифатини ва илмий-тадқиқот ишлари самарадорлигини ошириш хусусидаги қарорларини бажара бориб, Тошкент қишлоқ хўжалиги институти катта ютуқларга эришмоқда. Институтимизда малакали кадрлар тайёрлаш билан бирга кенг кўламда илмий-тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Ҳозирги кунда бу борада 600 дан ортиқ ўқитувчи ва илмий ходим, шу жумладан, 26 профессор ва фан доктори, 200 дан ортиқ доцент ва фан кандидати меҳнат қилмоқда. Институтимиз олимлари кўплаб йирик илмий тавсиялар ишлаб чиқдилар ҳамда уларнинг амалиётга жорий этилишига эришдилар. Бу Ўзбекистоннинггина эмас, балки Ўрта Осиёдаги бошқа қардош республикаларнинг ҳам қишлоқ хўжалигини кескин юксалтириш имконини берди.

Институтнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланиб бормоқда. Ўнинчи беш йилликда илмий жиҳозлар харид қилиш учун бир миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланди. Шу вақт мобайнида тажриба илмий-тадқиқот станцияси, битта проблема лабораторияси ҳамда тўртта тармоқ лабораторияси ташкил этилди. Табиийки, замонавий моддий-техника базаси илмий-тадқиқотлар кўламини кенгайтириш имконини берди. Тўққизинчи беш йилликда илмий-тадқиқотлар учун битта ҳам авторлик гувоҳномаси олинмаган бўлса, ўнинчи беш йилликда шу хил гувоҳномалардан ўн саккизтасини олишга муваффақ бўлдик. Кейинги беш йилликда илмий ечимларнинг амалиётга жорий этилиши икки марта кўпайди. Институтнинг 58 илмий ечими республика Қишлоқ хўжалиги министрлигининг фан ютуқларини жорий этиш планига киритилган. Бошқа идоралар планларига ҳам 17 ечимимизни киритиш мўлжалланган. Илмий-тадқиқот натижаларини амалиётга жорий этиш 1976 йилда 613 минг, бу йил эса 18,8 миллион сўм иқтисодий самара келтирганлигини айтиш кифоя. Фан учун сарфланган ҳар бир сўм 4,2 сўм соф фойда келтирмоқда.

Олимларимизнинг асосий эътибори пахтачилик бобида илмий-тадқиқотлар олиб боришга қаратилган. 12 кафедра, тажриба станцияси ва проблема-тармоқ лабораторияларининг иштирокидаги ғўза бўйича комплекс ишлар поёнига етказилди. «Навоий-II» деб аталган ғўзанинг янги нави давлат сорт синовига топширилди, пистанинг янги хиллари яратилди. Институт олимлари Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институти ходимлари билан ҳамкорликда кенг қаторли пахтазорларга ишлов беришнинг янги технологиясини ишлаб чиқдилар. Турли схемаларда ғўза ниҳолларини зичлиги, қия майдонлардаги кенг қаторли экинзорларни суғориш юзасидан, ғўзага гербицид ишлатиш дозалари, турли қалинликдаги ингичка толали ғўза ниҳолларини суғориш ва озиқлантириш, уруғлик пахта майдонлари дефолиацияси ҳамда бошқа мавзуларда тавсияномалар яратдилар.

Профессор А. Расулов раҳбарлигидаги тупроқшунослик кафедраси кучи билан Жиззах области хўжаликлари картограммасини тузишдек катта иш амалга оширилди.

Ғўза ва бошқа экинларнинг зараркунандаларига қарши биологик кураш методи ва интеграциялашган кураш системаси равнақига олимларимиз салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Умуман олганда, бу мавзу давримизнинг актуал проблемаларидан бири бўлиб қолди. КПСС XXVI съезди қарорлари асосида пахтачиликни янада интенсивлаш ва пахта сифатини ошириш тадбирлари муҳокама этилган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленумида таъкидланганидек, **«Ўсимликларни ҳимоя қилиш институти, Тошкент қишлоқ хўжалиги институти, Самарқанд давлат университети, республиканинг бошқа илмий муассасалари ва олий ўқув юртлари биология усулини такомиллаштириш соҳасидаги ишларни ҳар томонлама кенгайтиришлари, янги, самарали энтомофагларни тезроқ аниқлаб беришлари керак. Бу — жуда муҳим масала, шу сабабли шу беш йиллик охиригача ғўзанинг ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг зараркунандаларига қарши биологик кураш усули республиканинг барча хўжаликларида қўлланилиши учун ҳамма ишни қилишимиз лозим».**

Ана шу муҳим халқ хўжалиги вазифасини муваффақиятли бажариш юзасидан конкрет тадбирлар белгилаб олдик. Сирасини айтганда, бу соҳада ҳозиргача муайян ишлар амалга оширилди. Республика Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор Р. Олимжонов ва доцент А. Ҳамроевлар 1970 йилдан бошлаб интеграциялашган кураш системасини ишлаб чиқиш устида изланиш олиб бормоқдалар. Бу система ғўза тунлами кўпайиб кетган жойларга ёппасига гербицидлар солиш, ғўза зараркунандаларига қарши курашда донадор кимёвий дорилар қўлланиш, ўргимчаккканага қарши курашда олтингугуртли дориларни ишлатиш, зараркунандаларнинг табиий кушандалари ҳамда чанглатувчи ҳашаротларни сақлаб қолиш, ғўза тунламига қарши курашда хабробракондан фойдаланишни қамраб олади.

Шу ўринда доцент А. Ҳамроев ишлаб чиққан сувда эрийдиган янги олтингугурт дориси ҳақида алоҳида фикр юритиш мумкин. Институтда ишлаб чиқилган метод асосида бу дори мана олти йилдирки, пахтачилик хўжаликларида синаб кўрилмоқда. Ўтган йили Ўзбекистон ва Тожикистондаги юздан ортиқ хўжаликда ишлатиб кўрилди. Бу дори ўргимчакканага қарши курашда 92—100, ғўза ширасига қарши курашда эса 78—86 процентгача самара бермоқда. Шуни айтиш керакки, бир миллион гектар майдонга сувда эрийдиган олтингугурт ишлатилса 10 миллион сўмдан ортиқ иқтисодий наф кўрилади. Бундай олтингугурт фойдали ҳашаротлар учун зарарсиз бўлганлиги туфайли биологик кураш методи билан биргаликда фойдаланса бўлади. Бир сўз билан айтганда қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши интеграциялашган кураш системасида бу дори ўзининг ниҳоятда самарадорлиги билан ажралиб туради.

Ғўза тунламига қарши курашда кейинги пайтда пахтакорлар томонидан анчагина самарали деб эътироф этилаётган хабробраконни кўпайтириш методи биология фанлари кандидати доцент Х. Мирзалиева томонидан ишлаб чиқилди. Кейинги олти йил мобайнида бу метод республикамизнинг 30 хўжалигида, жумладан ўтган йили 70,6 минг гектар майдонда синаб кўрилди. Тадқиқотлар хабробракон қўлланилиши натижасида пахта ҳосилини гектарида 3—7, помидор ҳосилини эса 7—20 центнергача сақлаб қолиш мумкинлигини кўрсатмоқда. Олима хабробраконни ғўза, беда, маккажўхори, сабзавот-полиз экинлари ва канопда учрайдиган тунламларга қарши курашда қўлланиш юзасидан методик кўрсатмалар ишлаб чиқди.

Фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишни тезлаштириш эндиликда жуда катта аҳамиятга эга. Партия ва ҳукуматимиз ҳам бу ҳақда тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Институтимизда ўсимликларни ҳимоя қилишнинг интеграциялашган ва биологик методларини татбиқ этишни тезлаштириш масалалари юзасидан олимларнинг республика кенгаши ўтказилди. Бу йил хабробракон етиштириладиган тўртта комплекс механизациялашган линия саноат синовидан ўтказилди. Бу ҳол уни республикамизда янада кенгроқ қўллаш имконини беради. Киров номли ўқув хўжалигимизда трихограмма етиштирувчи қўш механизациялашган линия ҳамда хабробракон кўпайтирадиган биолаборатория ишлаб турибди. Ана шулар ёрдамида Ғалаба районининг барча экинзорларини биометод йўли билан муҳофаза этиш мумкин. Ўн биринчи беш йилликда бу фойдали кураш методи кўламлари янада кенгаяди.

Олимларимиз бошқа йўналишларда ҳам илмий-тадқиқотлар олиб бормоқдалар. Жумладан, боғдорчилик соҳасида мевали дарахт кўчатлари, ток, тут ва манзарали бута кўчатларини қаламчадан етиштириш, бунда плёнка қопламалар остида туман ҳосил қилувчи қурилмалардан фойдаланиш технологияси ишлаб чиқилди. Олманинг янги серҳосил навларини яратиш устида қизиқарли тажрибалар олиб борилмоқда. Мевали дарахт кўчатлари, тут ва ток кўчатлари кўпайтиришнинг янги технологияси йил бошида СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги коллегиясида муҳокама этилиб, ишлаб чиқаришга жорий этишга лойиқ деб топилди. Бу технология кўчат етиштиришнинг муддатини бир-икки йилга қисқартириш, таннархини икки-уч марта арзонлаштириш имконини беради.

Сабзавотчилик, ипакчилик ва тутчилик кафедраларида ҳам халқ хўжалик аҳамиятига молик талайгина мавзулар устида қизиқарли изланиш олиб борилмоқда. Иқтисодчи олимларимиз эса республика халқ хўжалигининг асосий тармоқларини интенсивлаштиришни жадаллаштириш ва самарадорликни ошириш, планлаштириш ҳамда иқтисодий рағбатлантиришни такомиллаштириш юзасидан бир қанча таклифларни ўртага ташладилар. Бу таклифлар ишлаб чиқаришда кенг қўлланилмоқда.

Бизда хўжалик шартномалари асосида илмий мавзуларда тадқиқот олиб боришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу хил ишлар ҳажми ўтган беш йилликда етти марта кўпайди. Олимларимиз ва илмий ходимларимиз республика Қишлоқ хўжалиги, Мева-сабзавот хўжалиги ва Ўрмон хўжалиги министрликлари, Бутуниттифоқ ўғит илмий-тадқиқот институти ҳамда В. В. Докучаев номли тупроқшунослик институти буюртмалари бўйича, жами 38 ташкилот учун қирқдан ортиқ мавзуда хўжалик шартномалари асосида илмий-тадқиқот олиб боришмоқда. Илмий ечимларни ишлаб чиқаришга актив жорий этиш илмий-тадқиқот ва тугалланган ечимлар натижаларини кенг тарғиб қилишни тақозо этади. Биз ана шу муҳим ишга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Ўнинчи беш йиллик мобайнида институтимизда нашриёт орқали 55 дарслик ва ўқув қўлланмаси, 80 га яқин монография ва брошюра нашр этилди.

Жонажон партиямиз XXVI съездида айтилганидек, «Коммунистлар партияси янги жамият қурилишини илмфансиз мутлақо тасаввур қилиб бўлмайди, деган фикрга асосланади». Олий мактаб илмий потенциалидан самарали фойдаланиш ўн биринчи беш йилликнинг улуғвор режаларини амалга оширишга қўшилган муносиб ҳисса бўлади.

Э. ШАЙХОВ,
Халқлар дўстлиги орденли Тошкент қишлоқ хўжалиги институти ректори, профессор.

ШАҲАР МАВЗУИДА

САНСАЛОРЛИК ҚАЧОНГАЧА?

Ҳар йили қиш бўлса юрагимиз безиллайди. Эҳтимол ҳайрон бўлаётгандирсиз. Ахир ҳар фаслнинг ўз хислати, ўз фазилати бўлади-ку, деб ўйлаётгандирсиз. Лекин биз учун қиш фасли оғир келади. Бир неча йилдан буён уйимиз исимайди. Иситиш мавсуми бошлангач, барча квартиралардаги температура 10 даражадан ошмайди. Қаттиқ совуқ кунлари ҳарорат бундан ҳам пасайиб, 5—8 даражага тушиб қолади. Шунинг учун болаларимиз шамоллаб касал бўладилар, мактаб ва боғчага боролмайдилар. Ота-оналар эса кўпинча ишга яроқсизлик варақасини олиб, уйда бемор болаларни боқишга мажбур бўладилар. Бу эса ишлаб чиқаришга, иш ҳақига албатта, таъсир кўрсатади. Кексалар ҳам тез-тез шамоллайдилар.

Яширишнинг ҳожати йўқ. Квартирамизни иситиш учун баъзан электр асбобларни ишлатамиз, газни ёқиб қўямиз. Бундай сунъий иссиқлик ҳаводаги кислородни ютиб юборади, хоналаримиз зарарли газга тўлади. Бунинг устига электр энергия кўп сарфланади.

Биз бир неча бор Киров район 10-уй-жойдан фойдаланиш идорасига, район Совети ижроия комитетига мурожаат қилдик. Улар ҳар йили бир хил ваъда беришади:

— Келгуси йили Тошкент шаҳар ижроия комитети қарорига мувофиқ қишга тайёргарлик бўйича тадбирлар планига сизнинг уйингизни ҳам киритамиз, албатта иситишни йўлга қўямиз.

Лекин бу гаплар ҳар доим ваъдалигича қолиб кетади. Қиш бошланади. Лекин бизнинг квартираларимиз исимайди. Яна барча оилаларда қиш ташвишлари бошланади. Яна уйларимизни иситишга ёрдам берингляр дея биз масъул мансабдор шахсларга мурожаат қиламиз. Идорама-идора сарсон-саргардон бўламиз. Мана, 1981—1982 йил иситиш мавсуми бошланди.

Биз яна уй-жойдан фойдаланиш идораси раҳбарларига, Киров район ижроия комитетига мурожаат қилиб, бу гал қуйидаги жавобни олдик:

— Ўз кучимиз билан сизнинг уйингизни иситишни эплай олмаймиз.

Бу қанақаси? Бу уйда яшовчи меҳнаткашлардан иситиш учун ҳақ олинади. Ваҳолонки, квартираларимиз иситилмайди.

Бизнинг уйимиз ҳам бошқа уйлар каби иситилса, Янги йилни биз ҳам шод-хуррамлик билан хотиржам соғ ва саломат иссиқ уйларда кутиб олсак деган умиддамиз.

Марказ — 2,24-уйда яшовчи меҳнаткашлар номидан уй комитетининг раиси.

Т. БОИМУРОДОВ.

ҚУВОНЧЛИ ЮТУҚЛАР

Жиззах области. Арнасой районидаги Ворошилов номли совхоз азаматлари бу йил оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштирдилар. Совхознинг Уроқбой Ғоипов етакчилигидаги 7-бўлими ишчилари ҳар гектар ердан пландаги 21 центнер ўрнига 35 центнердан пахта териб олиб, Ватанга топширдилар. Улар шу кунларда қишки ишларни авж олдирмоқдалар. Далаларга маҳаллий ва минерал ўғитлар ташиляпти. Ер ҳайдаш ишлари муваффақиятли якунланиб, 560 гектар майдон шудгорланди. Суратда: бўлим бошқарувчиси У. Ғоипов билан илғор механизатор Юсуф Исмоилов.

Ш. Урозалиев фотоси.

Республикамиз қишлоқ меҳнаткашлари съездлар йилини барча соҳаларда ажойиб меҳнат ғалабалари билан якунламоқдалар. Келаси йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш йўлида қишки тадбирлар зўр уюшқоқлик билан олиб борилаётир. Эл дастурхонига кўп ва сифатли чорва маҳсулотлари етказиб бераётган илғор коллективлар қишловни намунали ташкил этишган. Булар ҳақида редакциямиз қишлоқ хўжалиги бўлими почтасига хат-хабарлар тўхтовсиз келиб турибди.

«Сирдарё районидаги «Ленинград» колхози механизаторлари пахта ва бошқа экинлардан бўшаган ерларни шудгорлашни тугаллашди, — деб ёзади сирдарёлик жамоатчи мухбир Т. Дўстматов. **—Айни кунларда ўғит жамғариш, яхоб бериш, ариқ-зовурларни тозалаш зўр уюшқоқлик билан давом эттириляпти».**

Андижонлик жамоатчи мухбиримиз **М. Абдукаримов** ёзади: **«Комсомолобод районида шудгорлаш ишлари қизғин давом эттирилаётир. Техника воситаларини ремонт қилиш, хўжаликлардаги, хўжаликлараро коллектор-дренаж ва бошқа суғориш тармоқларини ремонт қилиш, ўғит жамғариш ишлари қатъий график асосида олиб борилмоқда».**

Фарғоналик **А. Ғафуров,** самарқандлик **С. Қозоқов, Ф. Ҳошимов,** сирдарёлик **Н. Абиров** ва **А. Имомов,** наманганлик **А. Хўжаев, С. Ғовсиддинов, Қ. Тўраев, Б. Холбоев, Б. Маҳмудов,** хоразмлик **М. Эшмуродов, С. Рўзибоев, Д. Бобоев,** бухоролик **С. Хаитов,** тошкентлик **П. Эргашев, Ф. Ишченко,** қорақалпоғистонлик **А. Ергалиев,** жиззахлик **А. Имомов, М. Мамадалиев,** андижонлик **Т. Абдухалилов** ўртоқлар йўллаган мактубларда ҳам келгуси йил мўл ҳосили учун олиб борилаётган ибратли ишлар қаламга олинган. Почтамизга келаётган хат-хабарларнинг талай қисми чорвадорлар зафари ва қишловни пухта ўтказиш тадбирларига бағишланган.

Тошкентлик жамоатчи мухбиримиз **Н. Абдурасулов** шундай ёзади: **«Оҳангарон районининг чорвадорлари давлатга сут топшириш ўн бир ойлик планини муддатидан илгари бажардилар. Эл дастурхонига пландаги 8640 тонна ўрнига 8660 тонна серқаймоқ сут етказиб берилди. «Ғаллақудуқ», Собир Раҳимов номли совхозларнинг «оқ чашма» ижодкорлари келгуси йил ҳисобига сут топширишаётир».**

«Ильич районидаги Узоқов номли совхоз бўрдоқибоқарлари пландаги 65 тонна ўрнига 75 тонна гўшт топшириб зафар қучдилар, — деб ёзади сирдарёлик қаламкаш **Ж. Мажидов.** Самарқандлик мухбир **М. Раҳматов** Нурота районидаги «Ўзбекистон 50 йиллиги» совхозининг «4-Совуқбулоқ» бўлимида чорва қишловини намунали ўтказишга пухта замин яратилганлигини таъкидлаб, **«бу йил пландаги 1180 тонна ўрнига 1780 тонна озуқа жамғариб, топшириқ 180 процент адо этилди. Жамғарилган озуқанинг 80 проценти отарларга ташиб олинган. Яйлов баҳодирларининг аҳди қишловни яхши ўтказиб, келаси йили ҳар юз совлиқдан 165 тадан соғлом қўзи олиш эканлигини хабар қилади».** Шунингдек, **А. Раҳимов** (Бухоро), **А. Ергалиев** (ҚҚАССР), **Ш. Унғалов** (Жиззах), **Ғ. Болқиев, Х. Йўлдошев** (Тошкент), **Р. Умматов, Ю. Шарипов** (Наманган), **Қ. Хаитбоев** (Хоразм)лар йўллаган хат-хабарларда ҳам республикамиз қишлоқ хўжалиги ходимларининг меҳнатдаги қувончли ютуқлари ўз ифодасини топган.

*

Бахтимиз учун курашганлар

ЁРҚИН ҲАЁТ

(ҚУРБОН БЕРЕГИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 75 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Хоразмлик тарихчи, таржимон, машҳур пропагандист, донг чиқарган журналист, шоир ва адиб, кенг танилган маорифчи, илмий ходим, биринчи комсомол, биринчи атеист, ҳарбий комиссар, партия ташкилотчиси Қурбон Берегин Советлар замонида камол топган эди.

1905 йил Хива шаҳрида тегирмончи оиласида дунёга келган Қурбон Хива инқилоби ғалабасига қадар хонлар замонининг барча машаққатларини кўрди. Бўронли йилларда туғилиб, инқилобий курашлар қуюнида улғая бошлаган Қурбон ҳаётдан зийраклик билан таълим олди. У 1920 йил апрелида, Хива инқилоби ғалаба қилган дастлабки ойларданоқ эндигина ташкил қилинаётган биринчи комсомол ячейкаларига аъзо бўлиб кирди.

Халқ инқилоби ғалабасининг биринчи кунлариданоқ янги тузилган меҳнаткашлар ҳокимиятини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш энг муҳим иш эканлигини тушунган Қурбон 1921 йилда Қозон шаҳридаги ҳарбий-сиёсий мактабга йўлланма олди. Хоразм партия ва совет ташкилотлари ўқишни муваффақиятли тамомлаб келган, таланти барқ ураётган Қурбондан комсомол ташкилотчиси сифатида фойдаланишни маъқул кўрди.

1922—1924 йилларда Хоразм Совет Халқ Республикаси (ХСХР) район, шаҳар, область, республика комсомол ташкилотларида турли лавозимларда ишлаган Қурбон янги ҳаёт учун курашнинг олдинги сафида борди.

Қурбон Берегинда мавжуд бўлган талантни, журналистларга хос бўлган топқирлигини ва билимдонлигини кўрган Хива комсомоли уни 1924 йилдаёқ «фахрий мухбир»ликка сайлаган эди. Қурбон Берегин ана шу даврдаги биринчи шеърларидаёқ «Ленинизм йўлларин ғайратла ўрганмоқ керак!» деб хитоб қилган эди.

Қурбон Берегин хоразмлик ёшлар орасидан биринчи бўлиб ҳарбий-сиёсий мактабни тамомлаб ҳарбий комиссар ва ҳарбий бошлиқ даражасига кўтарилди. Ундаги ботирлик ва сезгирлик минглаб ёшларни душманга қарши курашга чорлашда намуна бўлиб хизмат қилди.

1924 йил январида, чет эл империалистларининг мададига суянган Жунаидхон Хоразм республикасига қарши контрреволюцион исён кўтариб, пойтахт Хива шаҳридан бошқа ҳамма территорияни эгаллади. Халқ ҳокимияти тақдири ҳал бўлаётган ана шу дамда Қурбон Берегин комсомоллардан жанговар отряд тузиб, ҳарбий қисмлар составида жанг қилди.

Ленинча чақириққа жавобан 1924 йилда партия сафига кирган Қурбон Берегин 1925—1927 йилларда Хоразм область комсомол ташкилотининг масъул котиби вазифасини шараф билан бажарди. 1927—1929 йилларда у Хоразм округ «Инқилоб қуёши» газетасининг масъул муҳаррири, округ партия комитетининг тарғибот ва ташвиқот бўлими мудири лавозимларини бирга қўшиб олиб борди. Қурбон Берегин округ партия ташкилоти бюро аъзоси, округ маориф коллегияси аъзоси, «Ҳужум» кампаниясини ўтказиш комиссияси аъзоси каби вазифаларни ҳам шараф билан бажарди. 1925 йилдан бошлаб республика Марказий Ижроия Комитети аъзоси бўлиб сайланган Қурбон Берегин қатор кенгашлар ва мажлисларнинг қарор ва резолюцияларини тайёрлашда бевосита иштирок қилди. Таниқли партия ва давлат арбоби Акмал Икромов билан бевосита учрашиб, суҳбатда бўлиш Қурбон Берегиннинг ҳаётида катта таассурот қолдирди.

Хоразмда маҳаллий кадрлар тайёрлаш, ер-сув ислоҳати ўтказиш, биринчи колхозларни ташкил қилиш, хотин-қизларни социалистик қурилишга кенг жалб қилиш, янги маданиятни кенг пропаганда қилиш, саводсизликка қарши кураш, жанговар атеизмни кенг қулоч ёйдириш каби ишларда жонбозлик кўрсатган Қурбон Берегиннинг сермазмун фаолияти ижодий ишлар билан янада ҳамоҳанг бўла бошлади. 20-йиллар ўрталаридаёқ республика журналларида унинг биринчи ҳикоялари нашр қилиниб, 1928 йилда «Советларни қайтадан сайлаш тажрибалари ва партиянинг асосий вазифалари», 1929 йилда алоҳида китобча ҳолида катта ҳажмдаги «Шодликли кунлар» воқеи ҳикояси ва «Маданий қурилиш вазифалари» китоби нашр қилинди.

1929 йилдан бошлаб Қурбон Берегин Ўзбекистон ССР Марказий ташкилотларига ишга таклиф қилинди. Ўзбекистон ССР Халқ Маориф Комиссарлиги коллегияси аъзоси ва бўлим мудири, Республика Давлат илмий кенгаши аъзоси, 1931 йилдан «Маданий инқилоб» газетасининг масъул муҳаррири бўлиб ишлади. Республикада саводсизликни битириш ташкилоти раиси, ВКП(б) Марказий Комитети Ўрта Осиё бюроси қошида ташкил қилинган бошланғич ва ўрта мактаблар учун дарсликлар нашр қилишни планлаштириш ва раҳбарлик комиссияси аъзоси сифатида маориф ва маданиятимиз тараққиёти йўлида фидокорона хизмат қилган Қурбон Берегин «Коммунист», «Тарғиботчилар йўлдоши», «Китоб ва инқилоб», «Маориф ва ўқитувчи» журналларига муҳаррирлик қилди. Ўзбекистон Давлат нашриёти директори сифатида қилган ташкилотчилик ишлари Қурбон Берегин биографиясида муҳим ўринни эгаллайди.

Моҳир ташкилотчи ва раҳбар ижодий ишларни ҳам давом қилдириб, 1930 йилда «Хоразм округида меҳнатсиз хўжаликларни тугатиш якунлари», 1931 йилда «Совет учун кураш», «Инқилобий суръат билан саводсизликни битирамиз», 1935 йилда «Гражданлар уруши тарихи тўғрисида» каби қатор асарларни нашр қилдирди. В. И. Лениннинг маданият ҳақидаги асарларидан таржима қилиб 1933 йилда «В. И. Ленин маданий революция тўғрисида» тўплам тузиб нашр қилдирди.

Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитети аппаратида ишлаган даврида Қурбон Берегин маданий қурилиш ва пропаганда ишларимизнинг барча соҳаларида ташкилотчилик талантини кенг ривожлантирди. В. И. Лениннинг Москвадаги Марказий музейини Ўзбекистон ССР материаллари асосида янада бойитиш ва республикамизда янги музейлар, олий ўқув юртлари ташкил этиш, кекса санъаткорлар меросини ўрганиш ва пропаганда қилиш ҳам ҳамма вақт унинг диққат марказида бўлди.

Акмал Икромов, Йўлдош Охунбобоев, Файзулла Хўжаев каби партия ва давлат арбоблари билан бирга ишлаш шарафига муяссар бўлган Қурбон Берегин Абдулла Қодирий, Абдулла Қаҳҳор, Садриддин Айний, Ҳамид Олимжон, Комил Яшин, Ғафур Ғулом, Раҳмат Мажидий каби илғор зиёлилар билан ижодий ҳамкорликда катта ишларни амалга оширди.

Ўзбекистонда А. С. Пушкин кунларини ўтказиш, уйғур адабиётига бағишланган конференция ташкил қилиш, ўзбек адабиёти ва санъатининг 1937 йил Москвада ўтказилган декадасини тайёрлаш ва ўтказиш ишларига раҳбарлик қилган Қурбон Берегин партия ва ҳукуматимизнинг юқори мукофотига сазовор бўлди. У 1937 йил Ўзбек адабиёти ва санъатининг Москвада ўтказилган декадасида эришилган ютуқларга қўшган ҳиссаси муносабати билан «Ҳурмат Белгиси» ордени билан мукофотланди.

Қурбон Берегиннинг катта ҳаёт йўли партия ва халққа садоқат билан хизмат қилишнинг ёркин намунасидир.

О. СОБИРОВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

МАҲСУЛОТ КЎПАЯДИ

Пискент районидаги Свердлов номли колхоз меҳнаткашлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда чорвачиликни рентабелли тармоққа айлантириш борасида ибратли ишларни амалга оширмоқдалар.

Колхоз чорвадорлари шу йилнинг ўтган ўн бир ойи мобайнида 323 бош соғин сигирнинг ҳар биридан ўртача 4000 килограммга яқин серқаймоқ сут соғиб олишди. 4 минг товуқнинг ҳар биридан 170 тага етказиб тухум олинди.

Хўжаликнинг муваффақиятида ўз ишига меҳр қўйган пешқадам сут соғувчиларнинг улушлари айниқса салмоқли бўлаётир. Улар ичида қарамоғидаги сигирларнинг ҳар биридан 4100—4200 килограммга етказиб сут соғиб олган Майрам Пардаева, Саноатжон Жиянова, Фотимахон Довудбоева, Барчиной Жўраева каби фидокорлар бор.

Колхозда кўп ва сифатли сут соғиб олишнинг асосий омили мустаҳкам озуқа базаси эканлигини яхши билишади. Шу сабабли бу ерда доимо етарли миқдорда озуқа жамлаб қўйиляпти... Бундан ташқари қиш ойларида ҳам сигирлар сутини камайтирмаслиги учун хилма-хил концентратлар, қуруқ озуқаларга қўшиб омухта қилиб бериладиган кўк массани сигирлар рационига киритишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Колхозда чорва маҳсулотлари етиштиришни янада оширишнинг кўплаб резерв ва имкониятлари бор. Райондаги 104-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари 400 бош сигирга мўлжалланган чорва комплекси ва ветеринария хонасини 6 йил деганда аранг қуриб битказишди. Аммо ветеринария пункти, иситиш корпуси, сут қабул қилиш пункти, бузоқхона, ёзда сигирлар боқиладиган айвонлар қурилиши эса ҳамон судралиб келяпти.

А. НАБИХЎЖАЕВ.
жамоатчи мухбир.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ПОЛЬШАДАГИ ВОҚЕАЛАР ХУСУСИДА БИЛДИРИЛГАН ФИКР-МУЛОҲАЗАЛАР

Польшадаги вазият чет элларда эътиборни жалб қилмоқда ва уни оммавий ахборот воситалари шарҳламоқда. Польша жамиятидаги барча соғлом кучлар қўллаб-қувватлаётган миллий қутқариш ҳарбий кенгашининг қатъий ҳаракатлари туфайли Польшада иқтисодий ва ижтимоий ҳаёт тобора мустаҳкамланмоқда.

«Нойес дойчланд» (ГДР) газетаси Польша раҳбарларининг контрреволюцион иғвогарларга, сиёсий демагоглар ва чайқовчиларга қарши қаратилган чоралари мамлакатдаги аҳволга ижобий таъсир ўтказаётганлигини қайд этиб, ПХРдаги кўпчилик корхоналар яна нормал ишлаётганлигини, меҳнат унумдорлиги орта бошлаганлигини таъкидлайди. Поляк халқининг барча ҳақиқий дўстлари бу хабарларни мамнуният билан кутиб олмоқдалар, деб ёзади газета.

Мамлакатни кризис вазиятидан олиб чиқиш, қонунни ҳимоя қилиш ва жамоат тартибини қайта тиклашдан иборат объектив зарурат Польшада ҳарбий ҳолат жорий этилишини тақозо қилди, деди Монголия касаба союзлари марказий кенгашининг секретари **К. Зардихан.** ПХРда шу мақсадда қўйилаётган барча қадамлар Польшанинг ўз ички иши бўлиб, бу мамлакатдаги воқеаларни ҳар қандай бошқача талқин этиш полякларгагина дахлдор бўлган ишларга қўпол равишда аралашишга уринишдан бошқа нарса эмас. АҚШ ва бошқа бир қанча ғарб мамлакатларининг реакцион доиралари эса Польшадаги воқеаларни бошқача талқин этмоқдалар.

Чет эл матбуотининг кўпгина органлари АҚШ президентининг шу мамлакатдаги воқеалар тўғрисида айтган гапларини халқаро ҳуқуқнинг энг оддий нормаларини назар-писанд қилмаслик ва ҳозирги Польшанинг ички ишларига йўл қўйиб бўлмайдиган аралашувнинг хунук бир намунаси деб баҳоламоқдалар.

Польшадаги контрреволюцион унсурлар муносиб зарбага учраганликларидан ғафлатда қолган Рейган маъмурияти поляк халқидан ўч олишга жон-жаҳди билан уринмоқда, деб ёзади Вьетнамнинг **«Нян зан»** газетаси. Рейган Польша ҳукуматидан мамлакат ичкарисида «куч ишлатмаслик»ни риёкорлик билан талаб қилиб, экстремист унсурларни Польша давлатига қарши курашга ошкора гиж-гижламоқда, уларни қон тўкилишига олиб келиши мумкин бўлган янги-янги бебошликларга ундамоқда. Оқ уй, деб хулоса қилади газета, ўзининг риёкорлигинигина эмас, шу билан бирга АҚШнинг империалистик муддаоларини ҳам бутун дунё олдида яна бир бор фош этиб қўйди.

(ТАСС).

АҚЛ-ИДРОК ВА ТИНЧЛИК ОВОЗИ

Айни социализм ўз истиқболларига ишончи комил бўлганлиги учун икки системанинг тинч-тотув яшаши зарурлиги ва мумкинлигига асосан иш тутмоқда. Капиталистик тузум социалистик система билан тарихий баҳсда зўравонликни энг «ишонарли» далил деб билиб, доимо зўравонлик ишҳатишга мойиллик қилиб келмоқда. Айни бизнинг улуғ социалистик давлатимизда 80-йилларга мўлжалланган Тинчлик программаси ишлаб чиқилди, халқаро миқёсда кенг эътироф қилинди ва ҳозирги вақтда жаҳон сиёсатига актив таъсир ўтказиб турибди. Бу программанинг самарадорлигига шак-шубҳа йўқ. Жумладан, Европада «чекланган уруш» деб аталган бемаъни доктринани эълон қилган энг катта империалистик давлат бўлмиш АҚШ халқаро жамоатчиликнинг тазйиқига ён беришга мажбур бўлиб, Европадаги ядро қуролларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги масалани Совет Иттифоқи билан муҳокама қилиш учун Женевада музокара бошланганлигини эслатиб ўтмоқ керак.

Л. И. Брежневнинг Америкадаги Эн-Би-Си телекомпанияси саволларига қайтарган жавоблари дунёда катта шов-шув қўзғаганлиги СССР тинчликсеварлик сиёсати таъсирчанлигининг янги ёрқин исботи бўлди. Бу жавобларда Совет Иттифоқининг кескинлик шаштини пасайтириш, ядро уруши хавфини тугатиш йўлидаги қатъияти яна бир бор янграганлиги қайд этилмоқда.

Халқаро аҳвол, деб ёзади Чехословакиядаги «Руде Право» газетаси, икки сиёсий йўлнинг: кескинликни юмшатиш соҳасида Совет Иттифоқи, социалистик мамлакатлар ва бошқа давлатлар қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган йўл кескинликни юмшатишга қаршилик қилиш соҳасида Қўшма Штатлар, унинг НАТОдаги баъзи иттифоқчилари ва Хитой ўтказаётган йўл ўртасидаги кураш билан характерланади. Мана шундай шароитда Москвадан ақл-идрок ва тинчлик овози салмоқли равишда янгради, Л. И. Брежневнинг жавобларига шундай баҳо берилмоқда.

Президент Л. И. Брежнев, деб уқтиради Англияда чиқадиган «Таймс» газетаси, беҳуда қуролланиш пойгаси сиёсатидан воз кечишга чақирди. У Европадаги ядро қуролларини чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги музокараларда силжишга эришиш ҳамда стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги музокараларни қайтадан бошлаш муҳимлигини таъкидлади. Совет Иттифоқи мана шу музокараларни қайтадан бошлашга тайёр. Вашингтон шунга яраша иш тутмоғи керак.

Бизнинг мамлакатимиз катта ёки кичик ҳар қандай бошқа мамлакатнинг сиёсий иқлимини яхшилашга, ҳарбий қарама-қаршилик даражасини камайтиришга қаратилган куч-ғайратларига ижобий назар билан қарайди. АҚШнинг ёки бошқа ҳар қандай давлатнинг бундай ҳаракатлари бизда тушуниш билан муносиб кутиб олинишига шак-шубҳа йўқ. Бизнинг қўлимизни олиш учун узатилган ҳеч кимнинг қўли муаллақ қолмайди.

БИРЛИК — ИҚТИСОДИЙ АГРЕССИЯГА ҚАРШИ

Африка мамлакатлари империалистик давлатларнинг ва ЖАРнинг янги мустамлакачилик экспансияси кучайиб бораётганлигига жавобан йирик иқтисодий регионал иттифоқларга бирлашишга қарор бердилар. Шарқий ва Жанубий Африка мамлакатларининг давлат ҳамда ҳукумат бошлиқларининг яқинда Лусакада ўтказилган конференцияси ҳамда Марказий Африка бож ва иқтисодий иттифоқига аъзо бўлган давлатлар бошлиқлари кенгашининг Либревилдаги 17-сессияси шу тенденцияни тасдиқлади. Ғарб давлатларининг ЖАР билан тил бириктириб олиб, Африка қитъасида иқтисодий экспансия қилаётганлигини кескин қоралаш, шунингдек дунёда янги одилона иқтисодий муносабат ўрнатиш тўғрисидаги талаб шу учрашувларнинг асосий мазмуни бўлди.

Бундай позициянинг ўринли эканлиги мутлақо шубҳасиздир. Африка мамлакатларининг хўжалигидаги қийин аҳвол Ғарбнинг қитъа табиий бойликларини ваҳшиёна эксплуатация қилишни қандай қилиб бўлмасин давом эттириш йўлидаги уринишларнинг бевосита оқибатидир. Чунончи, АҚШ, жумладан, платинага бўлган ўз эҳтиёжларининг 82 процентини, марганецга бўлган эҳтиёжларининг 87 процентини, олтинга бўлган эҳтиёжларининг 67 процентини Африка қитъаси ҳисобига қопламоқда. Европа иқтисодий ҳамжамияти давлатлари ўзлари истеъмол қилаётган миснинг 45 процентидан кўпроғини, озиқ-овқат маҳсулотларининг 25 процентини шу қитъадан ташиб кетмоқдалар.

Хўш, бунинг эвазига Африка нима олмоқда? Бунга фақат битта жавоб бериш мумкин: бунинг эвазига Африка бўйсиниш, қолоқлик, очлик ва аянчли истиқболлар азобини тортмоқда. Ғарб билан тенг ҳуқуқли бўлмаган иқтисодий «ҳамкорлик» натижасида Африканинг ялпи миллий маҳсулоти жаҳон ялпи миллий маҳсулотининг атиги 2.7 процентини ташкил этмоқда, унинг аҳоли жон бошига тўғри келадиган даромади эса дунёдаги энг паст даражада турибди.

Замбия президенти К. Каунданинг уқтириб айтганидек, Лусакада Шарқий ва Жанубий Африка учун преференциал савдо зонаси тузиш тўғрисидаги шартномани имзолаган мамлакатлар янги халқаро иқтисодий структура ўрнатиш, Африкадаги суверен давлатларни талаш учун монополияларга тўла шароит яратиб берадиган мустамлакачилик иқтисодий кишанларини тугатиш сари катта қадам қўйдилар. Либревилга тўпланган мамлакатларнинг вакиллари эса айни шу мақсадлар йўлида Марказий Африкада «йирик иқтисодий ҳамжамият» тузиш фикрини маъқулладилар.

Собиқ мустамлакалар билан иқтисодий муносабатларни қайта кўриб чиқишдан бош тортаётган Ғарб давлатлари шаънига иккала учрашувда айблов сўзлари айтилганлиги эътиборни ўзига тортади. Империализмнинг ёш давлатларни ўзига бўйсундириш йўлидаги уринишлари монополист доираларнинг, аввало, Америка ҳарбий-саноат комплексининг ғаразли манфаатларини акс эттиради. Вашингтондагилар Африканинг бутун-бутун регионларини «АҚШнинг ҳаётий муҳим манфаатлари зонаси» деб, ҳеч уялмай-нетмай ҳисобламоқдалар. Африка халқларининг ўз табиий ресурсларини мустақил тасарруф қилиш ниятини эса «Қўшма Штатларнинг миллий хавфсизлигига суиқасд деб талқин этмоқдалар.

Мана шундай вазиятда Африка давлатлари Ғарбнинг гегемончилик муддаоларига қаршилик қила оладиган ҳаётчан иқтисодий иттифоқлар тузиш йўлини ўз манфаатларини ҳимоя қилишнинг самарали воситаларидан бири, деб танлаб олмоқдалар.

А. РАЧКОВ,
В. КОРОЧАНЦЕВ,
(ТАСС).

ҒАЙРАТ ВА ШИЖОАТ ВАЗИЯТИДА

МАПУТУ, 26 декабрь. (ТАСС мухбири). Мозамбик меҳнаткашлари 1982 йилни меҳнатдаги ғайрат-шижоат жўш урган вазиятда кутиб олмоқдалар. Шу кунларда республиканинг кўпгина корхоналари ва давлат компаниялари коллективлари йиллик план тўла ва ошириб бажарилганлиги тўғрисида рапорт бермоқдалар.

Тугаб бораётган йилнинг сўнгги кунларида мамлакат ишлаб чиқариш илғорларини шарафламоқда. Бейра шаҳридаги «Димок» давлат корхонасида социалистик мусобақа илғорларини мукофотлашга бағишланган тантанали маросим ўтказилди. Корхонанинг 20 нафардан кўпроқ энг яхши ходими ишлаб чиқаришдаги юксак кўрсаткичлари учун мукофот олди.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

ТЕХНИКАНИ КЎКЛАМГА ЎЗ ВАҚТИДА ВА СИФАТЛИ ТАЙЁРЛАЙЛИК

Республикамиз пахтакорлари Ватан пахтачилиги тарихида иккинчи бор 6. миллион тоннадан зиёд хом ашё топширдилар. Улар олдида ҳали янада масъулиятли вазифалар турибди. Деҳқонлар шу кунларда ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили ҳосили ҳақида қайғурмоқдалар.

Ҳозирги асосий вазифалардан бири — қишлоқ хўжалиги техникасини кўклам дала ишларига ўз вақтида тайёрлашдан иборат. Қишки даврда техника ремонти бўйича катта ҳажмдаги ишларни бажариш вазифаси турибди. Келгуси экин-тикин мавсумига 179 минг ҳайдов, чопиқ ва транспорт трактори, 39 минг экиш агрегати, 34 минг плуг, 19,7 минг насос-кучланишли агрегат, 146,4 минг тишли борона комплекти ва бошқа кўплаб қишлоқ хўжалик техникасини тайёрлаш керак.

Наманган области, шунингдек, Оққўрғон, Когон ва Китоб районларининг колхозлари, совхоз ҳамда «Госкомсельхозтехника» бирлашмаларининг механизаторлари, инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1981 йил) Пленуми қарорларига жавобан қишлоқ хўжалиги техникасини пухта сақлаш, уларни 1982 йилги дала ишларига ўз вақтида ва сифатли ҳозирлашни таъминлаш бўйича ташаббус билан чиқдилар.

Мусобақа ташаббускорлари тупроққа ишлов берувчи ва уруғ экувчи машиналарнинг ҳаммасини 1982 йилнинг 10 январигача тайёрлаш, 10—15 февралгача 95 тракторларнинг камида процентини ишга шайлаш, 1 апрелгача жами хашак ўрадиган техникани тахтлаш, 1 майгача дон, силос ўрадиган ва маккажўхори йиғиштирадиган комбайнларни, 15 июлгача жами пахта териш техникасини тахт қилиш мажбуриятини олдилар. Илғорлар ташаббусини Олтинкўл, Ленин йўли, Оқолтин, Элликқалъа, Пахтакор, Вобкент ва бошқа қатор районларнинг механизаторлари кенг қўллаб-қувватладилар, бу жойларда ремонт ишлари қизғин тусда давом этяпти. Марҳамат, Октябрь, Норин, Денов, Қўрғонтепа ва бошқа районларнинг хўжаликларида техникани мавсумга шайлаш суръати яхши боряпти.

Шу билан бирга қатор хўжаликлар, район ва областларда ремонт ишлари етарли даражада авж олдириб юборилмаган, оқибатда экиш техникаси тайёрлиги белгиланган графикдан ва 1980 йилги даражанинг баъзи кўрсаткичларидан паст бўлмоқда.

Экин экиш техникасини мавсумга шайлаш Қорақалпоғистон АССР ва областларда 21 декабргача қуйидаги аҳволда: (биринчи устун — областлар; иккинчи устун — жами тракторлар; учинчи устун — шу жумладан ҳайдов трактори; тўртинчи устун плуглар; бешинчи устун — жами сеялкалар; олтинчи устун — шу жумладан чигит экиш сеялкалари; еттинчи устун — текислагичлар; саккизинчи устун — насос кучланишли агрегатлар).

(процент ҳисобида)

Қорақалпоғистон АССР	76,0	62,6	53,9	52,8	54,9	79,6	80,5
Андижон	89,7	95,6	94,9	58,5	57,2	93,5	73,8
Бухоро	88,7	76,9	90,7	41,5	46,2	86,9	72,3
Жиззах	80,0	84,7	90,8	80,6	84,2	71,3	76,0
Қашқадарё	80,2	92,8	98,1	65,5	58,5	61,0	82,7
Наманган	79,7	86,9	93,8	75,1	75,9	87,6	64,6
Самарқанд	89,5	84,7	86,6	49,1	38,5	83,4	58,4
Сурхондарё	90,7	89,2	90,8	53,9	55,3	79,4	65,4
Сирдарё	75,8	84,8	90,5	57,6	52,7	98,8	63,3
Тошкент	91,2	87,5	85,7	64,0	49,9	71,5	65,1
Фарғона	87,8	86,3	84,4	54,6	54,9	91,8	76,4
Хоразм	80,3	64,8	60,4	41,2	44,2	98,0	67,6

Вақт ўтиб боряпти. Аммо айрим областларда келгуси мавсумга техникани созлаш борасида шошилишмаяпти. Декабрнинг бошида Андижон ва Тошкент областларида тракторларни созлаш, Андижон ва Сирдарё областларида плугларни, Жиззах ва Хоразм областларида сеялкаларни, Бухоро ва Тошкент областларида культиваторларни созлаш суръати пасайган. Қорақалпоғистон АССР хўжаликларида эса юқорида тилга олинган барча техникаларни тайёрлаш суст аҳволда.

Тахтакўпир районида тракторларни ишга созлаш суст боряпти, бу ерда мавжуд тракторларнинг атиги 45,4 проценти, Қораўзак районида 48,0, Пешку районида 54,3, Боёвут районида 58 ва Хонқа районида 67,6 проценти тайёрланган. Сеялкаларни дала ишларига шайлаш соҳасида Ўрта Чирчиқ райони 9,6 процент, Пастдарғом райони 13,6, Чимбой райони 18,0, Ильич райони 19,8, Қораўзак райони 20,4, Навбаҳор райони 21,3, Янгиариқ райони 23,2, Боёвут райони 24,9, Пахтачи райони 28,4 процент кўрсаткичга эришдилар, холос. Республиканинг қатор районларида плугларни тайёрлаш ортда боряпти. Амударё, Қораўзак Гурлан районларида плугларнинг тайёрлиги 30 процентдан ошмайди.

Бухоро, Андижон, Сирдарё областлари ва Қорақалпоғистон АССРдаги «Госкомсельхозтехника» бирлашмалари ҳамда хўжаликларнинг устахоналарида техникани тахтлаш қониқарсиз аҳволда боряпти. Масалан, Бухоро областида икки мингдан зиёд трактор ишга тайёрланмаган бўлса, айни пайтда атиги 894 та трактор ремонтга қўйилган. Бу кўрсаткичлар Андижон областида тегишли равишда 2758 ва 1329, Сирдарё областида 2944 ва 1339 ҳамда Қорақалпоғистон АССРда 5770 ва 2038 та бўляпти. Тошкент, Самарқанд, Наманган ва Жиззах областлари ремонт устахоналарида ҳам техникани ремонтга қўйиш дуруст эмас.

Айрим хўжаликларда техника ремонти сифатсиз олиб бориляпти. Фарғона областида текширишдан ўтказилган 432 та тракторнинг 59 тасида нуқсон аниқланган, шу жумладан «Госкомсельхозтехника» бирлашмаси устахоналарида ремонт қилинган 76 та тракторнинг 18 тасида камчилик аниқланган. Қашқадарё областида текширилган 423 та тракторнинг 73 тасида, шунингдек, «Госкомсельхозтехника» устахоналарида ремонт қилинган 69 та тракторнинг 10 тасида камчилик топилди. Сурхондарё, Самарқанд ва бошқа областларда тракторлар, плуглар, дон экиш сеялкалари, ғўза корчевателлари сифатсиз ремонт қилинганлиги аниқланди.

Колхозлар, совхозлар ва қишлоқ хўжалиги органларининг раҳбар ва мутахассислари экиш техникасини шайлашда қолоқликка йўл қўйилаётган жойларда аҳволни яхшилашлари, ремонт ишларига қўшимча механизаторларни жалб этишлари, уларга зарур шароитларни яратишлари, устахоналар қувватини тўла ишга солишлари, социалистик мусобақанинг таъсирчанлигини таъминлашлари керак. Шундай қилиш кераккки, яқин кунларда экиш мавсумига техника сифатли шай бўлсин.

Олег Шестинский оригинал изланишлари билан адабиёт мухлислари эътиборини тортган шоирлардан. Шоирнинг «Зина», «Ўттиз ёш», «Михаил Петровнинг саргузашти» поэмалари рус совет шеъриятининг яхши намуналаридан деб эътироф этилган.

О. Шестинский моҳир таржимон сифатида ҳам машҳур. У, айниқса, ўзбек шеърияти намуналарини рус тилига маҳорат билан таржима қилмоқда.

СССР 60 ЙИЛЛИГИ ҚАРДОШЛИК МУШОИРАСИ

СССР 60 йиллигини нишонлашга тараддуд кўраётган совет халқи барча соҳалар каби маданиятда ҳам катта ғалабаларга эришилганлигини мамнуният билан, фахр-ифтихор туйғулари билан таъкидламоқда. Ҳақиқатан ҳам шундай. Буни биргина совет адабиёти равнақи мисолида ҳам конкрет кўриш мумкин. Ўтган йиллар ичида шундай асарлар яратилдики, улар совет халқлари юксалишларининг, ютуқларининг ҳақиқий бадиий солномаси, эзгулик, садоқат, дўстлик, интернационализм, Ватан ва халққа меҳру-муҳаббат туйғуларининг ёрқин мисолидир. Олтмиш йил ичида ёзилиб, совет адабиётининг энг яхши намуналари деб эътироф этилган роман, қисса, достон, шеър, драматик асарлар орасида барча қардош республикалар ёзувчилари қаламига мансуб ижод намуналари бор.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев шонли партиямиз XXVI съездига қилган Ҳисобот докладида маданият ходимлари, жумладан, ёзувчилар ижоди ва изланишларига ҳам юксак баҳо берди. Бу тарихий эътирофдан илҳомланган адиб ва шоирларимиз, драматург ва публицистларимиз, адабиётшунослик фанининг намояндалари ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида ҳам самарали ижод қилдилар. Улар янги йилни ҳам муносиб совғалар билан кутиб олишяпти.

ССР Иттифоқининг олтмиш йиллик юбилейи тарихий воқеа. Шу муносабат билан «Совет Ўзбекистони» газетаси бугундан «Қардошлик мушоираси»ни бошлайди. Мушоирада қардош республикаларнинг таниқли шоирлари иштирок этади.

ДЎСТЛИКНИ АНГЛАДИМ...

РСФСР Давлат мукофотининг лауреати
Олег ШЕСТИНСКИЙ

Дўстлик гўё
Нурдир, қалбни ёритган;
Дўстлик гўё
Июндаги сирень шохидай;
Дўстлик гўё
Шабада, кокилни селпилаб ўтган.

Оз яшамадим,
Ҳаёт пишитди,
Қайта ясади.

Дўстликни англадим —
У қорда ёқилган олов,
Совуқ қотганларга нажот.

Дўстликни англадим —
Бу қувноқлик руҳи,
Биродарни табассум билан қўлламоқ,
Гарчи ўзинг дардда ўртансанг...

Дўстликни англадим —
Бу шаҳид кетган дўстнинг
Ўғлини ўстирмоқ.

* * *

Дўстлар...га дарвоза очдим,
Остонада очдим қучоғим.
Русннинг оддий удумин сочдим,
Гурлаб кетди кўнгил ўчоғим.

Мен ҳаётга бефарқ шахс эмас,
Тонгдай ёрқин боқаман ҳалол.
— Мана, сенга қалбим очиқ, бас,
Қалбингга не мойил бўлса ол.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ҲАҚИДА СЎЗ

I.

Осиё тафтидан олов ютиндим,
Орол денгизидан нарига ошиб.
Қадим халққа бориб фарзанд тутиндим,
Энди уни куйлай мен тошиб-тошиб.

Қумлик кенгликларда ҳоргунча юриб,
Даф эгиб ўзимдан оташ нафасин,
Қиёсин ахтардим дуторни кўриб
Шеъримдай акс этди
Унда ҳазасим.

Дўстликнинг муқаддас оятлари бор:
Куннинг қоқ ўртаси гоҳ берар аён
Соғинч туйғусини мавх этса дийдор,
Қалблар чегарасин этмоқ бепоён.

II.

Нукусдан нарида, узоқ овулда
Уйдан чиққан эдим.
Кўрсам бир маҳал.
Жўхори даласи барқ урар сўлда,
Олибди ўқ-ёйдай осмонни мўлжал

Тарвузлар басавлат, эрта саҳарда
Улар кузовларга қатор ёнбошлар, —
Ям-яшил тикланар дарҳол назарда
Пётр яратган ўша тўп тошлар.

Саксовул майдалаб четга қаланган
У ўтга тошларди олов гурлатиб.
Шамолда ёйилиб ёнган алангга
Кампирнинг кўзларин турар нурлатиб.

Кейин кўкки патин чаққон юларди,
Қанотдан суғурар эди қаламни,
Улар товланувчи нур туюларди
Кумуш тус оларди гўё оламни.

Мана шу олисда, узоқ қишлоқда
Қалб билан яна бир туйғуни туйдим,
Ўз онам кўриниб кетди,
Шу чоқда
Кампирга меҳр билан бир қараб куйдим.

Ўзимнинг ёшлигим яна эсладим:
Урушдан сўнгги йил бир-бир ўтарди,
Онамнинг оналик саҳий ҳиммати
Менинг дўстларим хушнуд кутарди.

САЙЁР таржималари.

ТИНЧЛИК ВА ЭЗГУЛИК ЖАРЧИСИ

Навбатдаги кинофестиваль ҳам тобора яқинлашиб келяпти. Биз, киночилар жонажон шаҳримизда ўтказилаётган бу анжуман тўғрисида ўйлар эканмиз, беихтиёр қалбларимиз фахр-ифтихор туйғуларига тўлиб-тошади. Тўлиб-тошмасинми, ахир! Мана, еттинчи бор уч қитъанинг эзгу ниятли кинематографчилари республикамизга ташриф буюрмоқда. Уларнинг орасида номи жаҳонга машҳур, киноленталари дунё кино санъатининг олтин фондидан жой олган, яратадиган ҳар бир картинаси орзиқиб кутиладиган кинорежиссёрлар, операторлар бор. Машҳур актёр ва актрисаларни айтмайсизми. Уларни қуёшли Ўзбекистонимиз, Тошкентимиз ҳар икки йилда бир ерга тўпламоқда, ўзаро фикр алмашувлар, тажриба ўртоқлашишлар, янги режалар билан таништиришлар бўлаётир. Бундай улуғ давра, ҳеч иккиланмай айтиш мумкинки, бошқа бирон бир мамлакатда ҳозиргача уюштирилгани йўқ. Шу буюк анжуманимиз Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинематографияси тараққиётига самарали ҳисса қўшаётир, тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун хизмат қиладиган картиналар янада кўпаймоқда. Турли мамлакатлардан Тошкентимизга ташриф буюраётган киноарбоблар ўртасидаги дўстлик эса тобора мустаҳкамланаётир.

Бу галги фестиваль ҳам муваффақиятли ўтишига ишончимиз комил. Республикамизда тузилган Ташкилий комитет раҳбарлиги ва ташкилотчилиги туфайли анжуманга тайёргарлик аллақачон бошлаб юборилган. Кинематография давлат комитети, Кинематографчилар союзида, киностудияларимизда тараддуд ишлари қизғин. Чунки, кинофестивалнинг қанчалик юксак савияда ташкил этилиши ва ўтказилиши биринчи навбатда шуларга боғлиқ.

Ўзбек киночилари ҳам навбатдаги халқаро маданият байрамини муносиб кутиб олиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Сўнгги икки йил ичида яратилган фильмларимизнинг энг яхшилари фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари эътиборига ҳавола қилинади. Шу ўринда бир нарсани алоҳида таъкидламоқчи эдим. Гап шундаки, «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун!» шиори остида ўтаётган Тошкент халқаро кинофестивали Ўзбекистон кинематографияси тараққиётига самарали улуш қўшаётир. Шу киноформ асарларида кўринган оригинал изланишлар, кинорежиссёр, оператор, актёр ва актрисаларнинг ўзига хос маҳоратлари ҳамкасбларимизни янги ишларга илҳомлантирмоқда. Шунинг учун Тошкентда халқаро кинофестиваль ўтказила бошланган йилдан кейинги давр ичида яратилган картиналар ҳақида гапирганда, бу кинофорум ҳиссасини ҳам таъкидламоқ керак.

Ишончимиз комилки, навбатдаги кинофестиваль ҳам тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун кураш ишига хизмат қилади, уч қитъа халқлари, кинематографчилари ўртасидаги дўстликни, ўзаро ижодий алоқа ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлайди.

Шуҳрат АББОСОВ,
кинорежиссёр, СССР халқ артисти, профессор.

ШАХМАТ

БИРИНЧИ ДОВОН

МАМЛАКАТ ЧЕМПИОНАТИ ЯКУНЛАРИ ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

МУХЛИСЛАР ЖАҲОН шахмат тожи учун кураш билан боғлиқ ёрқин хотиралар ва энг кучли шахматчи деб тан олинган Анатолий Карповнинг учинчи марта муваффақият қозониши ҳақидаги таассуротлардан завқланиб, шахмат баҳси нафасини ҳис этиб турганда, уларнинг диққати Қирғизистон пойтахтига қаралди. Бу ерда мамлакатимиз кучли шахматчилари ўртасида навбатдаги 49-чемпионат мусобақалари бўлиб ўтди. Мусобақага жами 18 шахматчи тўпланди. Улардан 13 нафари халқаро гроссмейстер бўлса, иккиси халқаро классдаги спорт мастери, уч шахматчи СССР спорт мастери эди. Шахматчиларнинг 15 нафари мамлакат чемпионатларида ўйнаган, А. Белявский, И. Дорфман, Б. Гулько ҳамда Л. Псахислар эса кўксиларига олтин медаль тақишга улгурган бўлиб, бошқалардан кўпроқ тажрибага эга эдилар.

ЎН ЕТТИ ТУРДАН иборат ҳар бир баҳс мухлислар-у мутахассисларда яхши таассурот қолдирди. Олий лигачилар сафида илк бор дона суришга муяссар бўлган вильнюслик В. Гавриков билан тошкентлик Г. Аъзамовнинг ўйинлари ҳам кўпчиликни ҳайратга солди. Яхши натижа кўрсатиб биринчи марта гроссмейстерлик талабини бажарган В. Гавриков, жаҳон чемпионати зонал турнирига йўлланма олди. Одессалик бу шахматчидан ярим очко орқада қолган Г. Аъзамов билан А. Белявскийлар 6—7 ўринларни баҳам кўришди. И. Дорфман, А. Юсупов, С. Долматов, В. Купрейчик, Е. Свешников, Л. Юдасин, Г. Кузьмин сингари кучли шахматчилар қолган ўринларни олишди.

ТОШКЕНТЛИК ГЕОРГИЙ Аъзамовнинг муваффақияти республикамиз мухлисларини беҳад қувонтирди. Аъзамов республика шахмат ҳаётида биринчи бўлиб кучлилар сафида дона сурди ва тож учун курашнинг дастлабки босқичига йўлланма олди. Янги чемпионлар — Г. Каспаров билан Л. Псахисга бас келиб, очколарни бўлашиб олиши ҳам унинг маҳоратидан далолатдир. Аъзамов халқаро гроссмейстер В. Тукмаков, Е. Свешников, В. Цешковский, Б. Гулько ҳамда Б. Тимошенко лардан устун келди. Ана шу муваффақиятларидан кўриниб турибдики, у унча-мунча шахматчига бўш келадиганлардан эмас. Ғалабани ўйлайди, дурангни хуш кўрмайди. Биз Г. Аъзамовни биринчи марта гроссмейстерлик талабини бажарганлиги билан қизғин қутлаймиз.

Гроссмейстерлик унвони сари муҳим қадам ташлаган Г. Аъзамов учун бу йил омадли келди. У Ўзбекистон чемпиони ҳамда «Динамо» кўнгилли спорт жамияти марказий Совети чемпионатининг ғолиби бўлди. СССР команда чемпионатида муваффақиятли куч синашиб, жаҳон экс-чемпиони Т. Петросян ҳамда Б. Спасскийлар билан 3—5 ўринлар учун баҳс юритди. Ўйлаймизки, моҳир шахматчимиз қўлга киритган йўлланмаси билан Ереванда бошланадиган тож учун курашнинг зонал турнирида ҳам муваффақиятли дона суради. Қояга чиққан чўққини кўзлар, деганидек йирик баҳслар йўлида биринчи довонни кўтаринки руҳда босиб ўтган шахматчимиз бундан буён ҳам мухлислар ишончини оқласа, ажаб эмас.

Суратда: Г. Аъзамов.

Б. КАНИШЧИКЕР,
СССР спорт мастери.

Редактор ўринбосари
Б. ЮСУПОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Зарядкага сафланинг. 10.05 — Будильник. 10.35 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.35 — Здоровье. 12.20 — Тонгги почта. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 — Ғаройиб концерт. 16.05 — Ҳужжатли фильм. 16.35 — Киносаёҳатчилар клуби. 17.35 — Мультфильм. 18.30 — Чанғи спорти бўйича Бутуниттифоқ мусобақаси. 18.45 — Халқаро панорама. 19.30 — Чин қалбдан. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол шарҳи. 22.35 — Фильм-концерт. 23.35 — Янгиликлар.

МОСКВА-IV. 9.00 — Время. 9.45 — Илмий-оммабоп фильмлар. 10.40 — Концерт. 11.10 — Болалар учун фильм. 12.15 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 13.15 — Камалак. 13.45 — Ёзувчи Н. Думбадзе билан учрашув. 15.15 — Мелодия. 15.45 — Концерт. 18.45 — Кундан-кунга. Телеспектакль. 20.00 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 20.45 — Халқ оҳанглари. 21.05 — Ҳужжатли фильм. 21.15 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Ўжар қизнинг қуйилиши. Бадиий фильм. 23.30 — Чанғи спорти бўйича Бутуниттифоқ мусобақаси.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Фильм-концерт. 10.30 — Шум бола. Бадиий фильм. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Ҳужжатли кино экрани. 13.40 — Раҳмат, капитан. Спектакль. 14.50 — Дераза тагидаги стадион. 15.25 — Реклама. 18.05 — Бойчечак. 18.35 — Фильм-концерт. 19.05 — Қорақалпоғистоннинг халқ амалий санъати. 19.30 — Ахборот. 19.45 — З. Хонларова куйлайди. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концертнинг давоми. 21.30 — Время. 22.05 — Қизил дипкурьерлар. Бадиий фильм.

15.40 — Фрунзе кўрсатувлари.

РАДИО

27 ДЕКАБРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Санъат усталари концерти. 9.15 — Табассум. 11.30 — Таниш оҳанглар. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Коммунистлар ибрати. 13.30 — Байрамолди вахтаси илғорлари. Сизлар учун. 14.00 — Беш йиллик илғорлари ҳақида ҳикоя қиламиз. 15.40 — Театр микрафон олдида. 18.15—Спорт программаси. 19.25 — Эстрада концерти. 20.15 — Музикали салом. 21.00 — Кишилар ҳақида ғамхўрлик қилиб. 21.10— Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Лирик концерт. 23.10 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. 23.20 —Дам олиш концерти.

28 ДЕКАБРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — Социалистик турмуш тарзи. 9.35 — Халқ талантларининг концерти. 10.15 — Публицист минбари. 12.10 — Ўзбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 14.00 — Дала ишлари кундалиги. 18.15 — Ёшлик. 19.25 — Чанг тароналари. 21.00 — Шу куннинг муҳим сиёсий воқеалари. 21.10 — Ўзбек совет адабиёти радиоантологияси. 21.30 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Ўзбек шоираларининг шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 23.15. Дам олиш соатида.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/XII да **Келинлар қўзғолони,** 29/XII да **Олтин девор,** 30/XII да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/XII да **Ур, тўқмоқ** (14.00), **Вой, дод!** (19.30), 28/XII да **Дилафрузга тўрт ошиқ** (15.00, 19.30), 29/XII да **Хизматингизга тайёрмиз.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/XII да **Отасининг қизи,** 28/XII да **Гуноҳкор авлиё,** 29/XII да **Отасининг қизи.**

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениеси ва СССР Адабиёт фондининг Ўзбекистон бўлими кекса драматург, СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси

Умаржон ИСМОИЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг қариндош-уруғларига ва яқин кишиларига таъзия изҳор этадилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ишлар мудирлиги аппарати коллективи референт К. А. Алимовга онаси

Умихон ХУДОЙБЕРДИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

„ЗАНГОРИ ЭКРАН" ҲАФТАЛИГИ

28 ДЕКАБРЬ— 3 ЯНВАРЬ

28 ДЕКАБРЬ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильмлар. 10.35 — Болалар учун фильм. 11.20 — Эрмитаж. 11.45 — Концерт. 12.25 — Ҳайвонот оламида. 13.25 — Илмий-оммабоп фильм. 13.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Оналар мактаби. 16.35 — Концерт. 17.00 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.15 — Концерт. 19.15 — Мультфильм. 19.30 — Концерт. 19.45 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга. 20.15 — Маликаи Турандот. Спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Спектаклнинг давоми. 23.20 — Дунё воқеалари. 23.35 — Чанғи спорти бўйича Бутуниттифоқ мусобақаси.

МОСКВА-IV. 9.00 — Время. 9.45 ва 16.40 — Ҳужжатли фильм. 10.05 — ва 13.10 — Рус тили. 10.35 ва 11.35 — Табиатшунослик. 10.55 — Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади. 11.25 — Илмий-оммабоп фильм. 11.55 — АБВГДейка. 12.25 — Илмий-оммабоп [illegible]

[illegible] 22.05 — Кечиккан учрашув. Бадиий фильм. 23.25 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — Пионер дружиналари Бутуниттифоқ маршида. 18.45 — Қишлоқ ҳаёти. 19.00 — Жанговар почта. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Совет Арманиси жангчилари учун. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Оқшом тушишига бор ҳали. Бадиий фильм. 23.50 — Бугун оламда нима гап.

ТОШКЕНТ-II. 18.40 — Қизиқарли математика. 19.10 — Янгиликлар. 19.20 — Хоккей. «Бинокор» — «Дизелист».

29 ДЕКАБРЬ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Маликаи Турандот. Спектакль. 12.40 — Фильм-концерт. 13.25 — Ҳужжатли фильм. 13.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Меҳнатинг — иқболинг. 15.45 — Қувноқ стартлар. 16.30 — Рус тили. 17.00 — Концерт. 17.30 — Ёшлар адреслари. 18.30 — Горнчилар, қаердасиз! 19.00 — Болаларга аталган шеърлар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Советлар ва ҳаёт. 19.55 — Ягона. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Олам кинокамера кўзгусида. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.25 — Концерт.

МОСКВА-IV. 9.00 — Время. 9.45 ва 16.40 — Ҳужжатли фильм. 10.05 ва 12.05 — Француз тили. 10.35 ва 11.35 — Химия. 11.05 — Концерт. 12.40 ва 13.40 — География. 13.10 — Шахмат мактаби. 14.15 — Ж. Свифт. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 15.15 — Одамларга керак бўл! Кабалевский бугун. 2-фильм. 16.10 — Сен қонунни биласанми? 19.30 — Баскетбол. ЦСКА — Строитель [illegible]

[illegible] лар. 17.40 — Сўз кетидан сўз келар. 18.10 — Кичик сеҳргарлар. 18.50 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — Янги йил дастурхонига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — «Наштар» киножурнали меҳмонимиз. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Учинчи қўнғироқдан сўнг. Театр шарҳи.

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Телефильм. 18.30 — Эстетика асослари. 19.10 — Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.15 — Байрамолди рекламаси. 20.35 — Телефильм. 21.10 — Енгилдан эҳтиёт бўлинг. 21.30 — Москва-IV.

30 ДЕКАБРЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Ягона. Бадиий фильм. 11.35 — Музикали эртак. 12.05 — Киносаёҳатчилар клуби. 13.05 — Концерт. 13.50 — ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Концерт. 15.40 — Севги ва карташка. Телеспектакль. 18.35 — Спорт-81. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.15 — Соғ бўл азизим. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Эстрада программаси. 00.05 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-IV. 9.00 — Время. 9.45 — Ҳужжатли фильмлар. 10.35 — Тележурнал. 11.20 — Мультфильмлар. 11.50 — Ўсмирлар ижоди. 12.20 — Болалар учун фильм. 13.20 — Орленок. 14.20 — Уфқ. 15.20 — Концерт. 15.50 — Қишлоқ янгиликлари. 19.30 — Волейбол. ЦСКА — Сокол. 20.15 — Халқ оҳанглари. 20.30 — Ҳамдўстлик. 21.15 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Омад дақиқаси. Бадиий фильм. 23.10 — Иттифоқ [illegible]

[illegible] нин — кўпмиллатли совет социалистик давлатининг асосчиси. 19.10 — Тошкент янги йил арафасида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Футбол чорраҳаларида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дўстлик қўшиқлари. 21.30 — Время. 22.05 — Муқаддима. Бадиий фильм. 23.15 — Бугун оламда нима гап?

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Эстетика асослари. 19.00 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.15 — Фильм-концерт. 21.20 — Телефильм. 21.30 — Москва-IV.

31 ДЕКАБРЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Ҳужжатли фильмлар. 10.50 — Шчелкунчик. Балет. 12.45 — Ҳаётга йўлланма. 13.45 — Концерт. 13.55 — Тўрт оғайнининг ҳаёти ва саргузаштлари. Бадиий фильм. 1 ва 2 сериялар. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Бадиий фильмнинг 3 ва 4 сериялари. 16.20 — Фильм-концерт. 17.20 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 18.20 — Концерт. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Жаҳон чемпиони А. Карпов билан учрашув. 20.20 — Концерт. 21.05 — Қисқа метражли бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қувноқ мультконцерт. 22.45 — Фигурали учиш усталари иштирокида муз устида бал. 23.40 — Цирк. 00.10 — Концерт-вальс. 00.40 — Ҳужжатли фильм. 00.50 — Янги йил билан, ўртоқлар! Совет халқига табрик. 01.05 — Голубой огонёк. 04.30 — Рақс зали. 05.00 — Куйлар ва оҳанглар.

МОСКВА-IV. 9.00 — Время. [illegible]

[illegible] Хатолар туни. Телеспектакль. 21.15 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Бу шодон планета. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Мультфильмлар. 11.50 — Болалар учун концерт. 12.30 — Олтин калитча. Бадиий фильм. 17.55 — Қувноқ дақиқалар. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Республикани куйлайман. 20.20 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Цирк. 21.30 — Время. 22.05 — Янги йил базми. 23.45 — Янги йил билан, ўртоқлар! Совет халқига табрик. 00.05 — Янги йил базмининг давоми.

1 ЯНВАРЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.50 — Звёздочка. 10.40 — Мультфильмлар. 11.25 — Жаҳон халқларининг ижоди. 11.55 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 13.30 — Дунё воқеалари. 13.50 — Куба телевидениесининг программаси. 14.50 — Қиш манзараси. 15.20 — Концерт. 16.20 — Карнавал кечаси. Кинокомедия. 17.35 — Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан. 18.05 — Фильм-концерт. 18.45 — 1981 йил қўшиқлари. 21.30 — Время. 22.05 — Ўз ҳисобидан дам олиш. Бадиий фильм.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Концерт. 10.05 — Ҳужжатли фильм. 11.10 — Фильм-спектакль. 13.30 — Қалбга яқин қўшиқлар. 14.15 — Эртаклар ва воқеалар. 14.50 — Болалар учун фильм. 15.50 — Ҳужжатли фильм. 16.50 — Концерт. 17.25 — Киносаёҳатчилар клуби. 18.25 — Терезанинг туғилган куни. Спектакль. 19.40 — Қадимий хореография кечаси. 21.15 — Хайрли тун, кичкинтойлар. [illegible]

[illegible] мамлакатида. Телетеатр. 14.30 — Қалбим маликаси. Бадиий фильм. 18.05 — Мультфильмлар. 18.35 — Болалар учун адабий-музикали композиция. 19.10 — Фильм-концерт. 19.40 — Ахборот. 20.00 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 22.45 — Онажоним. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Болалар учун фильм. 19.35 — Ансамбль операцияси. Бадиий фильм. 20.00 — Фильм-концерт. 20.15— Ч. Чаплин фильмлари. 21.30 — Москва-II.

2 ЯНВАРЬ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Дил куйлаганда. 10.25 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 10.55 — Спортлото. 11.00 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 11.45 — Ҳужжатли фильм. 11.55 — Қувноқ нотачалар. 13.00 — Ҳужжатли фильм. 13.55 — Концерт. 14.15 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 15.15 — Мультфильмлар. 15.35 — Балли, қизлар. 17.35 — Ералаш. Киножурнал саҳифаларида. 18.15 — Концерт. 19.00 — Бечора Маша. Бадиий фильм. 1 ва 2 сериялар. 21.30 — Время. 22.05 — Москва циркида. 00.20 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.25 — Ягона оилада. 10.10 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 10.40 — Ўсмирлар ижоди. 11.10 — Тонгги почта. 11.50 — Кинопанорама. 13.45 — Емильяннинг бахти. Спектакль. 15.15 [illegible]

[illegible] Время. 22.05 — Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Болалар учун кўрсатув. 10.30 — Икки скрипка ижроси учун концерт. Бадиий фильм. 11.45 — Оламга саёҳат. 12.40 — Фильм-концерт. 18.05 — Мультфильмлар. 18.35 — Ахборот. 18.50 — Мультипанорама. 19.20 — Фильм-концерт. 19.50 — Ахборот. 20.10 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Жангчи ва фил. Бадиий фильм.

17.30 — Душанба кўрсатувлари.

3 ЯНВАРЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ҳужжатли фильм. 10.00 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.30 — Ҳужжатли фильмлар. 12.15 — Тонгги почта. 12.45 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 — Ҳаммага маълум бўлган сир. Бадиий фильм. 1 ва 2 сериялар. 17.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 18.00 — Мультфильм. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Биргаликда аҳил оиламиз. 19.50 — Юмор кечаси. 21.30 — Время. 22.05 — Кўршапалак. Оперетта. 23.30 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.20 — Объектив. 10.00 — Ҳужжатли фильмлар. 10.35 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 12.10 — Ҳайвонот оламида. 13.10 — Камалак. 13.30 — Ҳужжатли фильм. 14.45 — Инсон. Ер. Коинот. 15.30 — Эрмитаж. 16.00 — 9-студия. 17.00 — Тўпли хоккей. «Зорький» [illegible]

[illegible] ли бадиий фильмлар.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Мультфильмлар. 10.20 — Н. Шерматов рақсга тушади. 11.05 — Цирк усталари. А. Юсупов. 11.45 — Мультфильм. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Эй, ковбойлар. Бадиий фильм. 18.05 — Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб. 19.05 — Ахборот. 19.20 — Катталар учун мультфильмлар. 20.10 — Ахборот. 20.30 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Кавказ асираси. Кинокомедия.

16.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент — П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-53, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-35-53, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24, Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. — 03387 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 297.